

YLI-II, KUUSELANKANGAS

Kaivauskertomus 1994

Mika Sarkkinen
museovirasto

KAIVAUSKERTOMUS: YLI-II, KUUSELANKANGAS

SISÄLLYSLUETTELO

SIVU:

ARKISTOTIEDOT	1
JOHDANTO	2
ASUINPAIKAN SIJAINTI JA TOPOGRAFIA	3
KAIVAUKSISTA YLEENSÄ	3
KAIVAUSTEN ESITTELY TUTKIMUSALUEITTAIN	5
A. Kodanpohja 7	5
B. Kodanpohja 9	10
C. Koeoja 7/114-136 ja sen laajennus	12
D. Koeruudut	14
YHTEENVETO	18
KARTTALUETTELO	19
NEGATIIVILUETTELO	19
DIALUETTELO	21
VALOKUVATAULUT 1-11	22-32
<i>Kavat</i>	33-57

ARKISTOTIEDOT

YLI-II 43 Kuuselankangas

Kohde:	Kuuselankangas
Määrittely:	Kivikautinen asuinpaikka
Kunta:	Yli-Ii
Alue:	Kierikki
Kylä:	Karjala
Peruskartta:	3512 10 PAHKAKOSKI
Koordinaatit: (alueen keskikohta)	x = 7252 08 y = 3450 60 z = 60
Tila:	---
RNo:	20:11
Omistaja:	Oulun myyntimiesten säätiö
Aiemmat tutkimukset:	1993 - 1994 Pentti Koivunen, Oulun yliopiston historian laitos
Löydöt:	KM 28370: 1 - 516, diar. 29.8.1994
mv-negatiivit:	98311 - 98391
Diat:	30516 - 30563

JOHDANTO

Kuuselankankaan kivikautinen asuinpaikka löytyi keväällä 1993. Tuolloin Oulun yliopiston historian laitoksen inventointikurssi havaitsi alueella laaja-alaisen asuinpaikan kodanpohjineen. Alueella oli pintamaa paikoin poistettu koneellisesti ja rakennustyöt alkamaisillaan. Osoittautui, että alueen omistaja, Oulun myyntimiesten säätiö, oli suunnitellut alueella lomakylän. Suunnitelman toteuttaminen sellaisenaan ilman alueella tehtäviä muinaistieteellisiä tutkimuksia olisi tuhonnut asuinpaikan suurelta osin. Niinpä yhteisymmärryksessä rakentajan kanssa kohde päätettiin tutkia ja vapauttaa aluetta asteittain, niin että tutkimuksista ei aiheutuisi haittaa useammalle vuodelle suunnitellulle rakentamiselle.

Museovirasto suoritti alueella arkeologisia tutkimuksia kesäkuussa 1994. Pääosan alueen tutkimuksista toteuttaa Oulun yliopiston historian laitos, joka aloitti alueen tutkimisen loppukesällä 1993 ja jatkoi niitä kesällä 1994 neljän kuukauden ajan. Alueen tutkimista tullaan jatkamaan sekä museoviraston että Oulun yliopiston toimesta tulevana kesinä. Ensin mainittu on suunnitellut tutkimusten jatkuvan kesällä 1995.

Museoviraston kaivaukset toteutettiin valtion työllisyystyöohjelman puitteissa, johon tarkoitusta varten oli varattu 250 000 mk. Tällä palkattiin yhdeksän paikkakuntalaista pitkäaikaistyötöntä kaivaus-apulaisiksi kuukaudeksi sekä kolmen hengen kaivausjohto maasto- ja jälkitöiden ajaksi, yhteensä kahdeksaksi kuukaudeksi. Tammikuun 1995 loppuun mennessä tuosta summasta oli käytetty noin 164 000 mk.

Kenttätutkimukset tehtiin 1.-30.6. Tutkimusalueena oli kohteen itälaita, tuleva asuntovaunualue teineen ja vaunupaikkoineen, joiden alueelta pintakerros oli poistettu. Tutkimukset kohdistettiin vaunualueen pohjoisreunalle kulkevalle tieuralle ja itäisten vaunupaikkojen kohdalle. Lisäksi koskemattomalle alueelle vaunupaikkojen välimaastoon tehtiin muutama koeruutu.

Kaivausryhmän muodostivat Huk Mika Sarkkisen johdolla piirtäjä Huk Juhani Turpeinen, apulaiipiirtäjä fil.yo. Mika Friman ja kaivausapulaiset Esa Ahola, Sirpa Alho, Erkki Kokko, Sirpa Laakkonen, Pentti Pahkala, Tarja Salmi, Eila Varis ja Anne Åqvist. Kaivausten valvojana toimi FM Markku Torvinen. Kaivausten jälkityöt tehtiin Pohjois-Pohjanmaan museon tiloissa. Jälkitöitä varten J. Turpeinen oli palkattuna 1.8.-30.11.1994 ja M. Sarkkinen 2.-31.1.1995.

On huomattava, että kaivaukset kattavat vain osan koko asuinpaikka-alueesta ja että asuinpaikan osalta on huomioon otettava koko alueella tehdyt tutkimukset. Kohteen

tutkimuksellinen vastuu on Oulun yliopistolla. Niinpä kaivauksilla on pyritty yhtenäiseen koko alueen osalta: on käytetty samaa koordinaatistoa ja kiintopistettä, jotka OY:lla ovat käytössä. Lisäksi löytöjen luettelointijärjestys on sama kuin koko alueella käytössä oleva.

ASUINPAIKAN SIJAINTI JA TOPOGRAFIA

Kuuselankankaan myöhäiskivikautinen asuinpaikka sijaitsee Iijoen pohjoisrannalla noin 4,2 km itäkaakkoon Yli-Iin kirkosta, Yli-Iistä Pudasjärvelle johtavan tien ja joen välisellä kankaalla. Kierikin voimalan risteyksestä matkaa asuinpaikalle on noin 900 metriä.

Ijokivarsi on Kierikin kohdalla muinaisjäännöksiltään rikasta seutua. aivan Kuuselankankaan vieressä jokivartta alaspäin on Kuuselan asuinpaikka (kohde 10) ja jokivartta ylöspäin noin 500 metriä on Kierikinkankaan asuinpaikka (kohde 28). Tutkimushistoriallisesti merkittävään Kierikkisaareen (kohde 9) on siihenkin matkaa vain hieman yli 500 metriä.

Kuuselankangas on 60 metrin korkeuskäyrän mukaan muodostanut pienen merenrantaniemekkeen aivan Iijoen muinaisessa suussa. Suojaavia saaria ei ole ollut. Nykyisin lähimaastoa leimaavat suurelta osin metsittyneet suot, joilla on siellä täällä kuivempia, usein kaartomaisia hiekkaisia mäntykankaita. Maaperä asuinpaikalla on melko hienoa ja vähäkivistä hiekkaa. Hiekka muodostaa patjamaisen kerroksen karkean kerroksellisen soran päällä. Hiekkakerroksen paksuus vaihtelee. Asuinpaikan keskeisillä alueilla se on lähes metrin paksuinen, mutta ohenee rantaa kohti niin, että esimerkiksi vaunualueen rannanpuoleiselle paikoitusalueelle tultaessa pintakerroskin on lähinnä soraa.

Kasvillisuus on enimmäkseen nuorta mäntyä, jonka seassa on muutamia koivuja. Enemmälti koivua on vasta aivan rannassa. Aluskasvillisuus on sammalta ja jäkälää, turvekerros ei ole järin paksu ja mineraalimaan päällinen kerros on paikoin hyvinkin ohut. Kyseessä siis kuiva mäntyä kasvava hiekkakangas.

KAIVAUKSISTA YLEENSÄ

Kaivausten valmistelut aloitettiin 26.5. -27.5. kaivausvälineistön kokoamisella. Kaivausjohto paalutti ja vaaitsi kaivausalueen ns. kodanpohjan 7 alueelle valmiiksi 30.-

31. 5. ja tutustui samalla Oulun yliopiston jo käynnissä olleisiin kaivauksiin, niiden löytömaterialiin ja asuinpaikkaan yleensä.

Aluksi on syytä huomauttaa, että sekä alueella käytössä oleva koordinaatisto ja käytetty luettelointijärjestys poikeavat totutusta, kuten johdannossa jo huomautettiin. Ensinnäkin koordinaatisto on sovellettu maastoon niin, että sen ”kuvitteelliseen pohjoiseen” eli joen ylävirtaan kasvavan Y-linjan todellinen suunta on $73^\circ/380^\circ$ eli suunnilleen itäkoilliseen. Tämän kanssa kohtisuorassa oleva X-linja kasvaa eteläkaakkoon kohti jokea. Peruslinja Y on jokseenkin viereisen paikallistien suuntainen. Löydöt on luetteloitu alkaen pienimmästä X-arvosta ja pienimmästä Y-arvosta luetteloiden ensin kaikki samaa Y-arvoa olevat ruudut pienimmästä suurimpaan X-arvoon, jonka jälkeen on siirrytty seuraavaan Y-arvoon. Kustakin ruudusta on siis ensin mainittu sen X-arvo. Kodanpohja 7 alueen luetteloinnissa käytetyssä peruskarttalehden nelijaossa on otettava huomioon em. ”kuvitteellinen pohjoinen”.

Kiintopisteenä käytettiin maantien eteläpuolella olevaa metallitapilla merkittyä (tielaitoksen?) kiintopistettä (noin -10/60) , johon kunnan siirtämä korkeus on 60,78 metriä yli meren pinnan. Dokumentaatiossa on käytetty absoluuttisia korkeuksia.

Kaivaus toteutettiin perinteisenä tasokaivauksena. Aluksi poistettua maata ei seulottu, kuten naapurikaivauksilla tehtiin. Koska löytömateriali alkoi heti näyttää niukemmalta päätettiin siirtyä seulan käyttöön. Pääosa kodanpohjan 7 maasta seulottiin ja kodanpohjan 9 poistomaan kokonaisuudessaan. Koeojan ja ruutujen poistomaata seulottiin lähinnä kontrollimielessä. Seulominen tarkensi hieman löytöjen tallettamista — pienemmät kvartsit saatiin paremmin talteen. Keramiikkaa, meripihkaa ja piitä ei seulankaan käyttöönotto löytömaterialiin tuonut. Alueen kaivettiin puhtaaseen pohjamaahan saakka. kulttuurikerroksen katsottiin päättyvän siellä, mistä alimmat löydöt löytyivät. Alimman löytötason jälkeen kaivettiin vielä ainakin yksi kerros.

Koska tutkimusalueet sijaitsivat aluilla, joilla pintakerros oli poistettu, kaivettiin ns puhdistuskerros eli 0. kerros mahdollisimman ohuena. Pyrkimys oli poistaa sekoittunein pintahiekka ja roskat. Poikkeuksena olivat muutamat kohdat, joissa pintakerros oli säilynyt. Näissä 0 kerros kaivettiin normaalia paksumpana niin, että kohdat tulivat kutakuinkin vertailukelpoisiksi jo kuoritun alueen kanssa. Löydöt näistä pintakerroksista jäivät vähäisiksi. Seuraavaksi kaivettiin 1. kerros, jonka tavoitesyvyys oli 10 cm. Tätä seurasivat kerrokset 2, 3, 4 jne. Kodanpohjien ja koeojan laajennuksen alueella kerrokset kaivettiin kahtena viiden senttimetrin kerroksena. Kaikki välitasot dokumentoitiin kuvaamalla, osa myös piirrettiin. Massalöydöt, kvartsi, palanut luu ja kivilaji-iskokset,

otettiin talteen 1 x 1 ruudun tarkkuudella. Keramiikka ja esineet talletettiin tarkkoine koordinaatteineen, mikäli löytöpaikka oli tiedossa.

Kuukauden aikana ehdittiin avata kaksi kaivausaluetta, kodanpohja 7 (65 m²) ja kodanpohja 9 (20m²), koeoja laajennuksineen (34m²) ja 13 koeruututa (17m²). Yhteensä saatiin siis tutkittua 136m².

KAIVAUSTEN ESITTELY TUTKIMUSALUEITTAIN

Kaivauksilla tehdyt havainnot esitellään tutkimusalueittain seuraavassa järjestyksessä:

- A. KODANPOHJA 7
- B. KODANPOHJA 9
- C. KOEOJA JA SEN LAAJENNUS
- D. KOERUUDUT

Samalla esitellään kultakin alueelta saadut löydöt.

A. KODANPOHJA 7

Matkailuvaunualuetta kiertävän tien pohjois- ja länsiosuoksien kulmauksessa oli ennen kaivauksia havaittavissa laakea painanne. Tieuran kuoriminen oli vahingoittanut lievästi kohteen itäpuolisko. Vähiten vahingoittunut oli painanteen matalin keskiosa, jossa huuhtoutumiskerros oli säilynyt lähes eheänä. Muutoin maaperä oli teiden kulmauksessa paljastettu hiekkaa myöten. Painuman länsipuolisko oli vahingoittumaton. Painaumasta päätettiin tutkia tien alle jäävä puolisko. Paikalle paalutettiin yhteensä 65 m² oleva kaivausalue, joka puolitti painuman pitkin linjaa Y 106.

Koko painanteen alue vaaittiin 1 x 1 ruudukolla kodanpohjan muodon dokumentoimiseksi. Yleisesti vaaituksella voitiin todeta, että maasto laskee hyvin loivasti itäkoilliseen/itään. Pintavaaituksen avulla painauman muotoa voidaan karkeasti hahmotella. Noin 10 cm välein piirretyt korkeuskäyrät tosoittavat painuman muodon lähenevän paremminkin neliömäistä kuin pyöreää muotoa. Selviä valjeja painumalla ei voida havaita. On huomattava, että painauman itä- ja länsipuoliskot eivät ole täysin vertailukelpoisia keskenään, koska itäpuoliskon pintakerrokset oli osin kuorittu pois koneellisesti.

Tehdyt havainnot

Ensimmäisen, ns. pintakerroksen poisto tehtiin reilumpana niissä kohdin missä pinta oli säilynyt vähiten vahingoittuneena, tilannetta pyrittiin näin kokonaisuuden kannalta ikäänkuin tasaamaan. Puhdistuskerroksen jälkeisessä ns. 0 -tasossa alkoi painuman alueella erottua tumman likamaan laikkuja, mutta pääosin se rajautui lähinnä harmaan huuhtoutuneen maan alueena, jota reunusti heikosti värjäytynyt hiekka. Paikoin myös kaivausalueen laidoilla oli huuhtoutunutta. Hiekan esiintyminen painauman reunoilla johtui siitä, että pintakerrokset näiltä osin olivat rikkoutuneet. Aivan painuman keskellä ruudussa 7/106 oli havaittavissa palanutta hiekkaa ja palaneita kiviä. Samoin oli laita painanteen kaakkoisreunalla kohdan 9/108 ympärillä. Yksittäisiä palaneita kiviä, mutta ei palanutta hiekkaa, esiintyi myös painauman pohjoispuolella, ruuduissa 3/106 ja 1-2/110.

Tasossa 1:I rajautui selvemmin kaksi palaneiden kivien keskittymää. Pienempi painauman keskellä kohdassa 7/106-7. Siihen liittyi tumma likamaa-alue, jota reunusti palaneen hiekan vyöhyke. Ympärillä oli vielä huuhtoutunutta hiekkaa. Toinen keskittymä oli alueella 8-10/108-110. Täälläkään kivet eivät muodostaneet kiinteää liettä. Tässä vaiheessa erottuivat myös työkoneen kerroksia sotkeneet jäljet kohdissa 2/109 ja 5/110.

Tasossa 1 (=1:II) painuma erottui tumman likamaan, noensekaisen hiekan ja harmaan huuhtoutuneen hiekan alueena. Painauman keskellä olleet palaneet kivet poistettiin 1. kerrosta kaivettaessa. Tasossa kivien alapuolella oli palaneen hiekan alue. Tämän laikun koillisreunalla on kartassa tummana likamaana merkitty työkoneen sekoittama tai muusta kaivelusta aiheutunut tuore häiriö. Painuman kaakkoisreunalla ollut palaneiden kivien alue keskittyi nyt ruutuun 8/109 ja aivan sen välittömään ympäristöön. Kivien alta erottui punaiseksi palanut hiekka. Tämän eteläpuolella oli noin 1,5 - 2 m² laajuinen ruskeahko voimakkaasti likaantunut alue. Palaneiden kivien keskittymästä lähti pohjoiseen päin kulkeva noen värjäämä vyöhyke. Painuman pohjoispuolella oli hiekka heikosti värjäytynyttä. Kaivausalueen itä- ja pohjoisreunat vaikuttivat jo miltei puhtailta.

Tultaessa 2-tasoon rajautui painauma tummana likamaana lähes ilman huuhtoutuneen hiekan laikkuja. Painauman ytimessä palaneen hiekan kerros jatkui, samoin myös painauman kaakkoispuolella oleva palaneen hiekan alue, joka nyt rajautui alueelle 9-10,5/108-9. Tämän eteläpuolella alueella 11-14/107,5-110 oli heikosti värjäätynyttä hiekkaa ja jonkin verran nokimaata, mutta muutoin tasossa oli jo lähes puhdasta ja löydötöntä. Kuvattuja häiriöitä lukuunottamatta alueella oli saavutettu syvyys, jossa löydöttömät kerrokset alkoivat paljastua — painuman pohjois- ja itäpuoliset alueet olivat rikastunutta hiekkaa, jota pohjoisosassa laikutti ruostehiekka.

3. tasoon tultaessa tilanne säilyi jokseenkin ennallaan. Painuman likamaa-alue heikkeni ja kapeni, samoin molemmat palaneen hiekan kohdat sekä alueen eteläosassa ollut heikosti värjäytyneen hiekan alue. Ruosteinen hiekka ympäröi nyt likamaana erottuvaa painaamaa.

Tasossa 4 painuman värjäytyneen hiekan alue edelleen heikkenee ja kapenee rajoittuen nyt vain aivan painuman matalimpaan keskustaan. pohjois- ja itäpuolella painuman likamaa rajoittuu vahvaan rautahiekkaa, eteläpuolella harmahtavaan pohjasoraan. Alueen eteläisimmässä osassa taso on puhdasta hiekkaa.

Alueella kaivettiin 5. kerros, lukuunottamatta metrin levyistä itäreunaa ja koilliskulmaa. Taso dokumentoitiin valokuvaamalla. Taso oli kaikkienensa puhdasta pohjamaata, mutta siinä esiintyi ilmiö, joka on syytä kuvata tarkemmin. Painauksen kohdalla esiintyi tasaisesti harmahtavaa soraa, jota reunusti noin metrin levyinen kaistale, joka säilytti kosteuden muuta aluetta paremmin. Se oli lähinnä karkeahkoa tiivistä hiekkaa. Tämän vyöhykkeen ulkopuolella oli puhdasta vaaleaa soraa/karkeaa hiekkaa. Kuvattu tiivis vyöhyke osui yllättävästi yhteen painauksen reunan ja löytöalueen rajan kanssa. Kyseessä ei ole varsinainen rakenne, eikä puhdas geologinen ilmiö, vaan ilmeisesti se on syntynyt asumisen maaperään kohdistamien kemiallisten ja/tai fyysisten poikkeamien vaikutuksesta, mutta lähinnä geologisen prosessin tuloksena. Suoranaisesti inhimillisen toiminnan tuloksena poikkeama tuskin on syntynyt.

Lopuksi alueelle tehtiin tarkistuskuopat lapiolla. Karkea hiekka jatkui kerrostuneena syvälle 5. tason alapuolelle. Noin 60 - 80 cm mainitun tason alapuolella eli noin 120 cm alkuperäisestä maanpinnasta tuli pohjavesi vastaan.

Painanteen profiili ja siihen liittyvät havainnot

Painanteen profiili kaivettiin pitkin linjaa 1-14/106. Ennen profiilin piirtämistä kaivettiin aluetta syvemmäksi profiilin vierestä, jotta voitiin varmistua, että kaikkialla oli saavutettu luonnonkerrokset. Noin metrin levyinen kaista ulottui 8., osin 10. tasoon asti. Profiili ei paljastanut selviä valleja kuten ei pintavaaitukseen, lukuunottamatta väliä x 2-4. Likamaa keskittyi painauksen kohdalle. Voimakkaimmillaan se oli välillä 6 - 10/106. Tällä välillä likamaakerrosten alla esiintyi voimakasta rautahiekkaa, joka oli selvästi kovempaa kuin painuman ulkopuolella. Rautahiekka esiintyi useina päällekkäisinä kerroksina, joiden välissä oli soraa. Profiilissa erottuu rautahiekan esiintymisessä painuman molemmin puolin katkos, joka alkaa painuman reunoilta ja jatkuu noin 2 metrin matkan painumasta ulospäin, jonka jälkeen rautahiekkaa jälleen esiintyy. Painuman ulkopuoliset rautahiekkakerrokset ovat heikompia kuin painauksen alapuolella olevat.

Toinen profiilissa esiintuleva häiriö kertoo ilmeisesti suoraan kerrallisesta rakenteesta. Kyse on luonnollisten kerrosten katkeamisesta painanteen molemmissa reunoissa. Erittymisen selvästi se näkyi painanteen eteläpuolella, missä sekoittuneen pinnalla olevan alapuolella sekoittumattomina säilyneet ylemmät vaakasuorat kerrostumat katkesivat kohdassa 11/106 ja näiden alapuolella olevat kerrokset noin kohdassa 10/106. Näiden alapuolella olevat luonnolliset kerrokset kulkivatkin sitten jo kokonaisuudessaan painuman ali. Vastaava ilmiö erottui, joskaan ei yhtä selvänä, painuman pohjoispuolella kohdassa 5-6/106. Tässä luonnollisten ja sekoittuneiden kerrosten rajat olivat kuitenkin epämääräiset, mahdollisesti painuman reunojen vyörymisen vuoksi.

Mielenkiintoista oli tasossa 5 havaitun ja edellä kuvatun ilmiön osuminen yhteen profiilin paljastaman kodanpohjan laajuuden kanssa.

Profiilin osalta mainittakoon vielä, että kaivausten loppuvaiheessa jo jonkin aikaa kuivunut profiili oli eräänä yönä lohjennut kohdista noin 4-5/106 ja 11-12/106. Juuri näihin kohtiin osuu katkos rautahiekan esiintymisessä ja luonnollisten kerrosten katkeaminen painanteen molemmin puolin.

Asuinpainanteeseen mahdollisesti liittyneestä rakenteesta tavattiin vähän varmoja merkkejä. Näistä selvimpiä ovat profiilissa havaitut luonnollisten kerrosten katkeamat, jotka kielinevät aikoinaan paikalla tehdystä kaivuutyöstä — asumuksen pohja on ilmeisesti kaivettu hieman maanpinnan alapuolelle. Toinen, hyvin epävarmaksi jäävä, mahdolliseen rakenteeseen liittyvät pienet pyöreähköt hiekan ja osin hiilensekaiset häiriöt, joita dokumentoitiin karttoihin lähinnä 2. ja 3. tasoissa painaumaan liittyneen likamaa-alueen rajoilla. Painuman koillisreunalla nämä häiriöt muodostavat linjan joka käy karkeasti yksiin löytöjen levinnän kanssa.

Asuinpainanteen laajuudesta kertovat myös profiilissa ja tasossa olleet voimakkaan rautahiekan ja likamaan esiintymät sekä löytöjen levintä. Mahdollisesti myös 5. tasossa havaittu harmaa karkean pohjasoran alue sitä reunustaneine tiivin hienojakoisemman maa-aineksen vyöhykkeineen liittyy painanteen asuinkäyttöön ja antanee näin viitteitä painanteen muodosta ja laajuudesta.

Painuman kaakkoispuolella olleeseen palaneiden kivien keskittymään liittyi myös vahva palaneen hiekan alue. Sen esiintyminen yhdessä löytötiheyden kanssa osoittaa paikalla olleen tulisijan. Kyseisen alueen palaneet kivet eivät näin ainakaan kaikki ole peräisin painuman keskustan liedestä. Painuman kaakkoispuolisen tulisijan suhde painuman keskellä olleeseen ei täysin käynyt selville. Sen sijainti painuman reunalla viitanee siihen, että paikkaa on käytetty myöhemmin kuin painuman keskellä ollutta tulisijaa. On

myös huomattava, että kaakkoisen lieden luoteispuolella on 2. tasossa rikastuneeksi tulkittua lähes puhdasta hiekkaa, jonka alta tasossa 3 paljastui likaantunutta hiekkaa, joka voi liittyä lähinnä painanteen likamaa-alueeseen.

Löydöt

Löytöinä Kodanpohja 7 -alueelta saatiin pääosin kvartsi-iskoksia ja -esineitä sekä palanutta luuta. Kvartsiittia oli hyvin vähän. Lisäksi löydettiin muutamia kivilaji-iskoksia ja yksi kappale palanutta savea. Löytönumeroita alueelta on yhteensä 161, luettelon numerot 1 - 161.

Kaikesta kvartsi- ja kvartsiittimateriaalista noin 70% oli 1. kerroksessa. Noin 25% oli 2:ssa, 4% 3:ssa ja 1 % 4:ssä kerroksessa. Sekä painuman kaakkoispuolisen palaneiden kivien alueen ja painuman keskiosan rikkain ruutu (1 x 1) sisälsivät yhteensä noin 1/4 kaikista kvartseista. Seuraavaksi runsasantisimmat ruudut sijoittuivat välittömästi näiden kahden keskittymän ympärille niin, että noin puolet kaikista kvartseista olivat yhteensä seitsemän ruudun alueelta. Kaivausalueen koillis- ja pohjoisreunalla kvartsia ei tavattu juuri lainkaan. Vain yksi löytö tehtiin linjan 3/106 - 8/111 koillispuolelta. Alueen eteläosassa löydöt vähenivät mitä kauemmas kodanpohjasta edettiin. Neljä eteläisintä linjan x 13 eteläpuolella ollutta ruutua olivat tyhjiä. Mainittakoon, että kvartsien keskimääräinen koko painuman kohdalla on yli puolta pienempi kuin koko alueella keskimäärin ja että painanteen kaakkoispuolisen palaneiden kivien alueen kvartsien koko on noin kolminkertainen verrattuna painuman alueelta löydettyihin kvartseihin.

Palanutta luuta saatiin alueelta kaikkiaan 147 grammaa. Kerroksittain se jakaantui seuraavasti: 1. krs/80%, 2. krs/19% ja 3. krs/1%. Alueellisesti palaneen luun levintä oli pitkälti samansuuntainen, mutta vielä selvempi kuin kvartsin. Painuman kaakkoispuolisen palaneiden kivien alueelta saatiin seitsemän ruudun alueelta lähes 90% ja painuman keskeltä palaneen hiekan alueelta 5% kohdasta 7-8/106-107. Loput luut saatiin lähinnä näiden keskittymien viereisistä ruuduista. Luuta ei löydetty lainkaan linjan 3/106 - 8/111 koillispuolelta.

Kivilaji-iskoksista viisi on ensimmäisestä kerroksesta samoin kuin ainoa alueelta tavattu hiotun kivilajiesineen katkelmakin. Yksi iskos löydettiin 2. kerroksesta. Yhtään ei tavattu painuman alueelta, vaan kaikki kivilaji-iskokset sijaitsivat sen laitamilla, lähinnä painuman kaakkoispuolen löytökeskittymän alueella. Koillisessa levinnän raja on sama kuin kvartsin ja palaneen luun.

Palanutta savea löydettiin ainoastaan yksi kappale. Kyseessä on epämääräinen palaneen saven möykky, jonka tarkempi määrittely on vaikeaa. Löytö tehtiin ruudusta 8/110.

Ajoittavia löytöjä alueelta ei tehty, eikä kunnollisia hiilinäytteitä saatu koottua yrityksistä huolimatta.

B. KODANPOHJA 9

Kodanpohja 9 jää pääosin asuntovaunualueen itäpuolisen tien ja siihen liittyvän asuntovaunupaikan alle. Alueella tehty painumaa vahingoittanut pintamaan kuorinta ja tien paikalle ajettu pohjamaa, vaikeuttivat painuman hahmottamista. Samoin painuman molemmin puolin sijainneet kookkaiden mäntyjen kannot eivät mitenkään auttaneet painuman alkuperäisen muodon selvittämistä, joka jäikin avoimeksi. Paikalla joka tapauksessa oli, ainakin päällepäin, kodanpohjaa muistuttava painauma. Myöskin Oulun yliopiston kesällä 1993 tien paikalle tekemä koekuoppa viittasi siihen, että paikkaa tulisi tutkia tarkemmin. Kun vielä vaunupaikan kuoritussa maassa oli havaittavissa kvartsia, päätettiin kohdetta tutkia pienimuotoisella tasokaivauksella. Toiveena oli löytää kodanpohjasta ja sen laajuudesta kertovia merkkejä lähinnä löytöjen levinnän ja painuman profiilin avulla. Tässä suhteessa tulokset jäivät heikoiksi.

Paikalle avattiin 20 m² tasokaivausalue lähtien tien reunasta länteen 2-3 metriä leveänä ja 8 metriä pitkänä lähelle kuoritun vaunupaikan länsipäätä. Näin saataisiin itä-länsi-suuntainen profiili, josta ainakin osa olisi kodanpohjan alueella ja osa sen ulkopuolella. Kohde kaivettiin lastalla kodanpohjan 7 tapaan perinteisenä tasokaivauksena. Tämän lisäksi kaikki poistettu maa-aines seulottiin.

Tehdyt havainnot

Koska pintakerros oli tuhoutunut, kaivaus aloitettiin poistamalla ensin irtohiekka ja puhdistamalla alue. Tässä yhteydessä otettiin talteen kolme kvartsia. Seuraavaksi kaivettiin 1. kerros, jonka tavoitevahvuus oli 10 cm muualla paitsi aivan alueen pohjoisreunalla, missä alue ulottui osin rikkoutumattomalle alueelle. Tämä kaivettiin 5 cm:n kerroksissa suhteellisesti samaan tasoon muun alueen kanssa. Löytöjä ei tehty.

1. tasossa vaihtelivat eriasteiset likamaat. Palanutta hiekkaa oli ruudussa 36/132 ja 37/138. Jälkimmäiseen liittyi sen eteläpuolella ollut palaneiden kiven tiivis keskittymä. Hajanaisemmin palanutta kiveä oli kohdan 37/137 ympärillä ja alueella 36-37,5/133-135. Ruudussa 37/135 oli työkoneen jälki ja tämän pohjoispuolella harmaata noensekaista?

maata, jonka kohdalla osoittautui olevan myöhäinen puunkaato tai vastaava häiriö. Palanutta luuta oli etekin ruudussa 37/135 ja sen viereisissä ruuduissa. Ainakin osa oli niihin levinnyt mainitussa ruudussa olleesta keskittymästä pintamaan kuorimisen yhteydessä.

2. tasossa pohjoisimmat neljä ruutua tavoittivat jo heikon rautahiekan, joka tosin vielä oli heikosti likaantunutta. Muissa ruuduissa esiintyi tummempaa likamaata, joka oli voimakkaimmillaan alueen kaakkoisosassa liesikiveyksen vierellä ja alueen eteläreunalla noin kohdassa 37,50/133,50 135,50. Kaakkoisnurkassa palaneiden kivien alta paljastui likainen punertava palanut maa, johon liittyi palanutta hiekkaa. Palaneita kiviä oli vielä muutamia alueen länsiosassa, lähinnä ruudussa 36/133.

3. tasossa rautahiekka-alue oli hieman laajempi kuin aiemmin, samalla se kuitenkin oli puhdistunut likamaasta. Edellisen kerroksen tapaan 3. kerros oli pohjoisimpien ruutujen osalta lähes löydötön. Myös alueen länsiosassa alkoi esiintyä rautahiekkaa. Alueen keskiosa oli edelleen likamaan värjäämää, näiden lisäksi tasossa oli kaksi pientä palaneen hiekan kohtaa. Kaakkoiskulmauksen liedenpaikka erottui yhä voimakkaan palaneena ja likaisena.

4. tasossa likaantunutta maata oli enää lähinnä kaakkoiskulman lieden alueella. Tätä reunusti rautahiekan ja karkean soran vyöhyke. Rautahiekkakerros oli ohut ja rikkoutuessaan se paljasti karkean pohjasoran. Alueen länsiosassa ruudussa 36/132 oli vielä sekä likaantunutta ja palanutta hiekkaa. Alueen pohjoisreunalla oli tässä vaiheessa näkyvillä kaksi kookasta palamatonta kiveä, kohdissa 36/134 ja 35//138,50. Muutamaa harvaa poikeusta lukuunottamatta löydöt saatiin kivien alatasen yläpuolelta. Lisäksi kivet olivat puhtaassa pohjamaassa, eivätkä vaikuttaneet paikalle tuoduilta.

5. tasossa likamaata ei enää ollut ja havaittuja värieroja on pidettävä lähinnä luontaisina. Alueen itäosa alkoi tuntua kostealle ja pohjavesi tulikin vastaan noin 7 cm tason sorapinnan alapuolella. Alueen länsiosa oli kuivempi ja hiekkaisempi. Maaperän kerroksellisuus tuli esiin koillinen-kaakko -suuntaisina juovina, joissa vuorottelivat rautahiekka ja sora. Sama kerroksellisuus kävi ilmi profiilista.

Kaivausalueen profiilissa (38/131-139) ei voitu yksiselitteisesti havaita selviä kodanpohjan rakenteesta kertoneita merkkejä. rakenteeseen saattavat kuitenkin liittyä noin kohdassa 38/133 oleva luonnollisten kerrosten rikkoutuminen, joka ei kuitenkaan ole samalla tavalla selkeä kuin vastaavat rikkoumat kodanpohjan 7 profiilissa, sekä kerrosten taipuminen alaspäin. Viimeksi mainittu ilmiö voi olla geologinenkin.

Löydöt

Löytöinä alueelta saatiin etupäässä kvartseja ja palanutta luuta sekä jonkin verran kvartsiittia ja kivilaji-iskoksia. Lisäksi löydettiin yksi hiotun kivilajiesineen katkelma, hioin ja liuskeinen nuolenkärki. Löydöt 322 - 440 ovat kodanpohjan 9 alueelta.

Kvartseja löydettiin kaikkiaan 146 kpl., jotka jakaantuivat kerroksittain seuraavasti: 1.kerroksessa 22%, 2. kerroksessa 44%, 3.kerroksessa 18% sekä 4. ja 5. kerroksissa yhteensä 5%. Viidennestä kerroksesta löytyi vain yksi kvartsi. Kvartsit keskittyivät ruutuihin 37/135-136, joista löytyi yli 40% kaikista kvartseista. Kun mukaan otetaan kolme seuraavaksi rikkainta ruutua, ruudut 36/134, 36/135 ja 37/134, voidaan todeta, että neljännes ruuduista sisälsi 2/3 kaikista kvartseista. Kvartsien keskimääräinen koko on pienempi kuin kodanpohjan 7 alueella. Esineitä näyttäisi olevan peräti kolmannes, mikä saattaa kyllä olla todellista suurempi osuus.

Palanutta luuta löytyi noin 285 grammaa, josta 80% sijaitsi alueen keskiosan luukeskittymässä ja noin 6% kaakkoiskulman lieden alueella. Loput palaneet luut jakautuivat alueella melko tasaisesti. Kerroksittain palanut luu esiintyi seuraavasti: 1. kerroksessa 22%, 2. kerroksessa 45% ja 3. kerroksessa noin 33%. Vain vajaa 0,5% löytyi 4. kerroksesta.

Hiotun kiviesineen katkelma ja liuskekärki löytyivät kaakkoiskulman lieden länsiluoteispuolelta. Nuolenkärjen kantaosa on murtunut, joten sen tarkkaa tyyppiä ei käy varmuudella selville. Kyseessä lienee joko lehdenmuotoisen tai ruodollisen nuolenkärjen kärkiosa, joka hyvin sopii asuinpaikan yleiseen ajoitukseen. Hioin löytyi alueen länsiosasta, muutoin suhteellisen vähälöytöiseltä alueelta.

C. KOEOJA 7/114-136 JA SEN LAAJENNUS

Asuntovaunualueen pohjoislaidalle tulevan tien paikka oli kuorittu pintamaasta. Itä-länsi-suuntainen tieosuus päätettiin tutkia koeojalla. Tarkoituksena oli selvittää asuinpaikan luonnetta kyseisellä alueella. Paikalle paalutettiin 22 metriä pitkä ja metrin levyinen koekaista. Myöhemmin koeojaa laajennettiin etelään koeojaan liittyneen 3 x 4 m kokoisen alueen verran. Sekä koeoja että laajennus olivat tasaisella kentällä, eikä niihin liittynyt painaumia tai muuta vastaavaa. Koeoja osoittautui vähälöytöiseksi ja se päätettiin kaivaa pohjaan asti, jotta asuinpaikan kulttuurikerroksen vahvuus alueella saataisiin selville. Samalla pohjoisen tien paikka voitaisiin vapauttaa koeojan kaivamisen jälkeen.

Tehdyt havainnot

Koeojan 1. tasossa oli paikoin heikkoja likamaajälkiä, mutta kokonaisuutta voisi kutsua vaisuksi. Voimakkain likamaajälki löytyi ruudusta 7/119 ja siihen liittyi myös kvartssia. Jonkin verran likamaata oli myös koeojan itäpäässä, mistä saatiin myös kvartssia. 2. tasossa likaantunut hiekka keskittyi lähinnä samoille alueille kuin edellisessäkin tasossa eli kohtiin 7/118-121 ja 77/130-136. Tasossa 3 likamaakohdat pysyivät edelleen paikoillaan, mutta kaventuivat jonkin verran. Ainoat löydöt liittyivät mainittuihin kohtiin. Jo 2. tasossa valtaosa koeojasta oli puhtaassa maassa. Syvemmälle mentäessä tuli profiileissa esiin muiltakin alueilta tuttu hiekan ja soran kerroksellisuus.

Koeojan yhteyteen tehtiin pieni laajennus kohtaan, missä pintamaan poisto oli paljastanut jonkinverran punaista hiekkaa. Punainen hiekka osoittautui pääosin ohueksi pinnalle levinneeksi kerrokseksi, joka kuitenkin jatkui alempiin kerroksiin. Palaneen hiekan alue oli ruuduissa 10/121-122. Toinen palaneen hiekan alue tuli esiin alempana, mutta se liittyi jo 1. tasossa havaittuun tunsaaisti kvartssia sisältäneeseen likamaakohtaan ruuduissa 7-8/119-120.

Löydöt

Koeojan ja laajennuksen löydöt sijaitsivat pääosin 1. kerroksessa lukuunottamatta mainittuja häiriökohtia, joissa löytöjä tehtiin aina 5. kerrokseen asti. Löytöinä saatiin lähinnä kvartsi-iskoksia. Palanutta luuta oli hyvin vähän. Koeojan itäpäästä ja laajennuksen kohdalta koeojasta löytyi palanutta savea ja ainakin yksi pala astiasta, jossa on jälki kuopasta. Pala on kuitenkin pieni ja ilman muuta koristelua, eikä sen tarkempaa tyyliä voi määritellä. Koeojasta ja sen laajennuksesta ovat löydöt 162-321 ja 500-511.

Koeojan laajennuksesta, mukaanlukien siihen liittyneestä koeojan kohdasta saatiin löytöjä seuraavasti. Kaikista kvartseista oli 1. kerroksessa n. 65%, 2. kerroksessa n. 26%, 3. kerroksesta n. 6%. Vajaat 2% löytyi 4. - 5. kerroksesta. Kvartsien levintä keskittyi likamaa-alueiden yhteyteen. Mielenkiintoista on kvartsiytimien suuri määrä. 15 luetteloidusta ytimestä peräti 13 on kodanpohjan laajennuksen alueelta. Lisäksi kvartsien keskimääräinen koko on puolta suurempi kuin kodanpohjan 9 ja kolmannesta suurempi kuin kodanpohjan 7 alueella. Palanutta luuta laajennuksen alueelta ei ole. Laajennuksen alueelta on kuitenkin pala keramiikkaa, jota puolestaan ei kodanpohjien alueelta ole. Sen koristeluna on ”kohokuvioinen kampaleima”. Ilmeisesti syntynyt painamalla savea kampaleimalla koristellun astian kylkeen.

D. KOERUUDUT

Tutkimusalueelle kaivettiin yhteensä 13 koeruutua. Näistä neljä oli kooltaan 2 x 1 metriä, loput 1 x 1 metriä. Laajemmat koeruudut kaivettiin asuntovaunualueen itäisiin pistoihin, joista pintamaa oli kuorittu pois. Pienemmät koekuopat tehtiin vaunupaikkojen koskemattomille välialueille. Koeruudut kaivettiin lastalla 10 cm kerroksissa. Koeruuduista ovat löydöt 441-483. Poistettua maata ei seulottu. Koeruutujen yhteydessä voidaan mainita, että vaunupistojen kuorimisessa niiden päähän syntyneet irtomaakasat käytiin läpi lastalla. Näin kontrolloitiin pistojen sisältöä ja esimerkiksi sitä pitikö niistä saatu tieto yhtä pistoihin tehtyjen koeruutujen kanssa. yhteenvetona näistä voidaan todeta, että ristiriitaa ei ollut ja että löydöt jäivät melko vähäisiksi. Seuraavassa koeruutujen esittely. Aluksi on esitelty vaunupistoihin tehdyt laajemmat ruudut.

R 27/138 (2x1 m)

0-1 cm = humusta (osa kuorittu)	• kvartsia 1 kpl /1 krs.
1-10 cm = harmaa huuhtoutunut kerros	• 1. taso: heikkoa likamaata.
10-31cm = rikastunut punertava hiekka	
31-67 cm = puhdas hiekka	
67 cm —> kerroksellinen pohjasora	
(n. 80 cm pohjavesi)	

R 49/130 (2x1 m)

(pinta poistettu koneellisesti)	
0-2 cm = harmaa huuhtoutunut kerros	• kvartsia 3 kpl./1 krs.
2-8 cm = rikastunut punertava hiekkaa/soraa	• 1. taso: likamaata, ei selvää kulttuurikerrosta.
8-44 cm = tasalaatuista soraa	• keramiikkaa (KA II:1) ja kvartsia 1 kpl / 5. krs.
44-55 cm = rautahiekkaa ja soraa	
55 cm —> kerroksellinen pohjasora	
(n. 90 cm pohjakivet, ei vielä vettä)	

R 61/129 (2x1 m)

- pintakerros kuorittu, hiekkaa
1. taso heikosti likaista hiekkaa, vähän hiiltä
  2. taso rautahiekkaa ja karkeaa tasalaatuista hiekkaa
  3. taso heikosti likaantunutta hiekkaa
  4. taso karkeaa hiekkaa/soraa, paikoin vähän hiiltä.
  5. kerroksesta 1 kpl kvartsia, tasossa kerroksellista soraa.

R 72,5/128 (2x1 m)

(pinta poistettu koneellisesti)	
0-8 cm = karkeaa soraa	• kvartsia 1 kpl./1. krs, ei selvää likamaata 1. tasossa.
8 cm —> kerroksellinen pohjasora	
(kaivettu 4 kerrosta)	

R 19/119 (1x1 m)

0-2 cm = humusta
 2-10 cm = harmaa huuhtoutunut kerros
 10-13 cm = kellertävä likamaa
 13-26 cm = rikastunut punertava hiekka
 26-29 cm = sora — 29-37 cm = hiekka
 37-41 cm = sora — 41-53 cm = hiekka
 53 cm —> sora ja suuret kivet
 (n. 80 cm pohjavesi)

•ei löytöjä.

R 30/120 (1x1 m)

0-2 cm = humusta
 2-13 cm = harmaa huuhtoutunut kerros
 13-21 cm = heikko vaalean ruskea likamaa
 21-38 cm = rikastunut punertava hiekka
 38-55 cm = soran ja hiekan luonnollisia kerroksia
 55-75 cm = karkea sora
 75-90 cm = kerroksellinen hiekka
 90 cm —> sora ja kiviä

• kvartsia 3 kpl./ 1. krs.
 • 1.-3. tasossa heikkoa likamaata
 • kvartsia 1 kpl./3. krs.
 • 3. taso: vähän hiiltä.

R 39/120 (1x1 m)

0-4 cm = humusta
 4-6 cm = harmaa huuhtoutunut kerros
 6-13 cm = harmaa likamaa
 13-28 cm =kellertävän harmaa likamaa
 28-38 cm = rautahiekka
 38-70 cm = kerroksittaista hiekkaa, soraa ja rautahiekkaa (useita kerroksia)
 70-85 cm = pienistä noin nyrkinkokoisista kivistä koostuva kiveys, jonka lomasta kvartsia, lohottu kivilajiesineen katkelma (?), kivilaji-iskoksia sekä pieniä punaisen hiekan/punamullan laikkuja.
 85 cm —> soraa.

• kvartsia 1 kpl./ 2 krs

R 50/120 (1x1 m)

0-4 cm = humus
 4-11 cm = harmaa huuhtoutunut kerros
 11-18 cm = heikko ruskean punertava likamaa
 18-36 cm = ohuita hiekka- ja sorakerroksia
 36-54 cm = puhdasta hiekkaa
 54-71 cm = karkea hiekkaa ja soraa
 71-81 cm = hiekkaa
 81 cm —> isoja kiviä

• 1.-3. tasossa likamaata
 • kvartsia 11 kpl./ 1. krs.
 • kvartsia 10 kpl./ 2. krs.
 • kvartsia 2 kpl./3. krs.
 • kivilaji-iskos 1 kpl./ 4. krs.

R 59/120 (1x1 m)

0-2 cm = humus
 2-12 cm = harmaa huuhtoutunut kerros
 12-18 cm = heikko keltaisen ruskea likamaa
 18-35 cm = ruostehiekkaa
 35-43 cm = karkea hiekkaa, melkein soraa
 43-47 cm = sora
 47-53 cm = hiekkaa
 53-59 cm = karkea sora.
 59-67 cm = hiekka
 67 cm → karkeaa hiekkaa ja soraa

- 1.-2. tasossa likamaata
- kvartssia 6 kpl./ 1. krs.
- kvartssia 2 kpl.+palanutta luuta/3. krs.
- 7. tasossa vähän hiiltä puhtaassa sorassa - olisiko luonnollista tulvan tuomaa?

R 70/120 (1x1 m)

0-2 cm = humus
 2-9 cm = harmaa huuhtoutunut kerros
 9-21 cm = heikko ruskean punertava likamaa
 21 cm → soraa

- ei löytöjä

R 20/129 (1x1 m)

0-4 cm = humus
 4-7 cm = harmaa huuhtoutunut kerros
 7-9 cm = kellertävä likainen hiekka
 9-17 cm = punertava likainen hiekka
 17-39 cm = rikastunut hiekka
 39-57 cm = puhdas hiekka
 57-59 cm = rautahiekka
 59 cm → kerroksellinen sora

- 1.-3. tasossa likamaata
- kvartssia 16 kpl./ 1. krs.
- kvartssia 25 kpl./ 2. krs.
- kvartssia 7 kpl./3. krs.
- kivilaji-iskos 2 kpl./ 4. krs.
- likamaata oli tasossa laikuna 4. kerrokseen saakka

R 30/129 (1x1 m)

0-2 cm = humus
 2-16 cm = harmaa huuhtoutunut kerros
 16-31 cm = rikastunut hiekka
 31-56 cm = hiekka- ja sorakerroksia
 56-88 cm = karkeaa soraa ja kiviä
 88 cm → harmaata hiekkaa

- ei löytöjä

R 20/140 (1x1 m)

0-3 cm = humus
 3-11 cm = harmaa huuhtoutunut kerros
 11-13 cm = heikko keltaisenruskea likamaa
 13-28 cm = rikastunut hiekka
 28-40 cm = karkea soraa
 40-41 cm = rautahiekkaa
 41-60 cm = puhdasta hiekkaa
 60-63 cm = rautahiekkaa
 63 cm → soraa

- ei löytöjä

Pääosa koeruutujen löydöistä oli siis kvartssia. Merkittävin löytö oli ruudun 49/130 tyypillinen kampakeramiikka. Erikoista oli ruudun 39/120 tilanne, missä luonnollisten

kerrosten alta löytyi yllättäen kvartsia ja mahdollinen kivilajiesineen katkelma. Samantapainen yllätys oli keramiikan löytäminen ruudusta, joka jo pari kerrosta oli ollut löydötön ja vaikuttanut miltei puhtaalta.

YHTEENVETO

Kodanpohjan 7 alueella kaivettua kohdetta voidaan varmuudella pitää asuinpainanteena, melko varmasti suoranaisena kodanpohjana. Tähän viittaavat sekä tasossa että profiilissa tehdyt havainnot. löytöjen levintä ja pintavaaitus. Kodanpohjan keskellä on ollut liesi. Kodanpohjan kaakkoisreunalla on ollut myös tulenpitopaikka, joka ilmeisesti on hieman myöhäisempi kuin kodanpohja. ikäeroa näillä tuskin on kovinkaan paljon, sillä alueet nivoutuivat yhteen ilman välillä olleita puhtaan hiekan kerroksia tai vastaavia. Löytöinä saatu kvartsi ja palanut luu keskittyivät liesien ympärille sekä tietenkin kodanpohjan alueelle. Tutkimatta jäänyt kodanpohjan puolisko jää tiealueen ulkopuolelle, eikä se näin ole tuhoutumisuhan alainen.

Kodanpohja 9 -alueella tutkittua kohdetta ei voitu yksiselitteisesti todeta kodanpohjaksi. Yhtä selviä merkkejä rakenteesta kuin kodanpohjan 7 alueella ei havaittu. Paikalla heikosti hahmottunut painauma ja profiilista tehdyt havainnot yhdessä löytömateriaalin kanssa on kuitenkin mahdollista tulkita, jos ei aivan kodanpohjaksi, niin ainakin massalöytöjen suhteen melko rikkaaksi keskittymäksi, rakenteeltaan ja muodoltaan tarkemmin määrittelemättömäksi asuinpainanteeksi. Löytörikkain alue keskittyi alueen kaakkoisosassa olleen lieden välittömään läheisyyteen. Havaintoja hankaloittivat paikalta siirretty ja paikalle tuotu maa. Lisäksi kaivausalue oli ehkä liian pieni. Sen eteläpuolinen kaivamaton alue todennäköisesti pitää sisällään ainakin jonkin verran kvartsia. Osa painumasta on jo jäänyt tien alle, alkuperäisen (kuoritun) maanpinnan on Oulun yliopisto suojannut muovilla ennen tiemaan ajoa, joten tarvittaessa se on esille saatavissa.

Koeoja ja siihen tehty laajennus osoittavat asuinpaikan olevan tällä alueella jossain määrin pesäkkeellinen. Löytökeskittymien välillä kentällä on löydöttömiä, käytännössä puhtaita alueita. Samaan viittaavat myös koeoruuduista tehdyt havainnot.

Merkille pantava ilmiö on se, että osa löydöistä tuli esiin hyvin syvältä, osin lunnollisiksi tulkittujen kerrosten alapuolelta kuten esimerkiksi koeruudussa 39/120. Myöskin ainoat kunnolliset keramiikan palat on laskettava näihin ”syvälöytöihin”. Niiden perusteella herää ajatus siitä, että paikalla olisi useampi asutusvaihe — tyypilliseen kampakeramiikkaan liittyvä edeltäisi vahvaa kierikin keramiikan leimaamaa vaihetta.

Kaikilla kaivausalueilla ja koeruuduissa havaittu kerroksellisuus voi olla ehkä vuosittaisten tai harvempien tulvien aiheuttamaa. Alavalla merenrantapaikalla tulvat tuskin ovat olleet kovinkaan harvinaisia, ja suuren joen varrella niiden vaikutus voi helposti aiheuttaa paksujenkin kerrosten muodostumisen.

Jatkotutkimukset paikalla ovat tarpeen ja tutkimista riittää. Asuntovaunualueen itäinen tie on jo peitetty. Itäiset vaunupistot osoittautuivat myös vähälöytöisiksi lukuunottamatta ns. kodanpohjan 9 aluetta. Viimeksi mainittu alue tutkittiin osittain, eikä ajoittavia löytöjä saatu. osa kohteesta on tutkimatta, mutta tuoko sen kaivaminen jotain oleellisesti uutta ja kokonaisuuden kannalta merkittävää onkin sitten jo kyseenalaista. Vaunualueen pohjoispuoliselle tielle tehty koeoja osittautui suhteellisen köyhäksi, eivätkä jatkotutkimukset sen paikalla ole käsitykseni mukaan tarpeen. Jatkossa lienee syytä keskittyä asuntovaunualueen länsi ja eteläosiin.

Kaivauksilta saatuja tuloksia sekä löytömateriaalin että tutkittujen rakenteiden suhteen olisi voinut pitää hyvinä ja jopa rikkainakin, jos kaivaukset olisivat olleet yksittäiset, ilman läheistä vertailukohtaa. Asuinpaikan länsi- ja keskiosassa samanaikaisesti käynnissä olleiden kaivausten löytömateriaalin rikkaus ja monipuolisuus himmensi sitäkin vähää, mitä itäisellä asuntovaunualueella saavutettiin.

Oulussa 27.1.1995

Mika Sarkkinen
kaivausjohtaja

KARTTALUETTELO

1. Yleiskartta, 1:500, A3 s. 33
2. Pinta- ja pohjavaaituskartta, kodanpohja 7, 1:100, A3 s. 34
3. Tasokartta, kodanpohja 7, taso 1:I, 1:50 A3 s. 35
4. Tasokartta, kodanpohja 7, taso 1:II, 1:50 A3 s. 36
5. Tasokartta, kodanpohja 7, taso 2, 1:50 A3 s. 37
6. Tasokartta, kodanpohja 7, taso 3, 1:50 A3 s. 38
7. Tasokartta, kodanpohja 7, taso 4, 1:50 A3 s. 39
8. Löytökartta, kodanpohja 7, 1:50, A3 s. 40
9. Poikkileikkauspiirros, kodanpohja 7, 1:25, A2 s. 41
10. Pinta- ja pohjavaaituskartta, kodanpohja 9, 1:100, A4 s. 42
11. Tasokartta, kodanpohja 9, taso 1, 1:50, A4 3 s. 43
12. Tasokartta, kodanpohja 9, taso 2, 1:50, A4 3 s. 44
13. Yksityiskohtakartta, kodanpohja 9, ruutu 37/137, taso 2, kiveys, 1:10, A4 3 s. 45
14. Tasokartta, kodanpohja 9, taso 3, 1:50, A4 3 s. 46
15. Yksityiskohtakartta, kodanpohja 9, ruutu 36/137, taso 3, 1:10, A3 s. 47
16. Tasokartta, kodanpohja 9, taso 3, 1:50, A4 3 s. 48
17. Löytökartta, kodanpohja 7, 1:50, A4 s. 49
18. Poikkileikkauspiirros, kodanpohja 9, 1:25, A3 s. 50
19. Pinta- ja pohjavaaituskartta, koeoja 7 ja sen laajennus, 1:100, A3 s. 51
20. Tasokartta, koeoja 7/114-136 ja sen laajennus, taso 1, 1:50, A3 s. 52
21. Tasokartta, koeoja 7/114-136 ja sen laajennus, taso 2, 1:50, A3 s. 53
22. Tasokartta, koeoja 7/114-136 ja sen laajennus, taso 3, 1:50, A3 s. 54
23. Tasokartta, koeojan laajennus 8-10/120-122, taso 4., 1:50, A4 s. 55
24. Löytökartta, koeoja ja sen laajennus, 1:50, A4 3 s. 56
25. Koeojan pohjoisprofiili, 1:25, A2 s. 57

NEGATIIVILUETTELO

- f 98311 Kodanpohja 7, lähtötilanne.
 f 98312 Kodanpohja 7, lähtötilanne.
 f 98313 Kodanpohja 7, 0. taso etelästä.
 f 98314 Kodanpohja 7, 0. taso idästä.
 f 98315 Työkuva koeoja lännestä
 f 98316 Koeoja 7/114-120, 0.taso lännestä.
 f 98317 Koeoja 7/120-126, 0.taso lännestä.
 f 98318 Koeoja 7/126-132, 0.taso lännestä.
 f 98319 Koeoja 7/132-136, 0.taso lännestä.
 f 98320 Kodanpohja 7, 1:I taso idästä.
 f 98321 Kodanpohja 7, 1:I taso lännestä.
 f 98322 Kiveys kodanpohjan 7 keskellä, 7/106-107, 1:I taso.
 f 98323 Palaneita kiviä kodanpohjan 7 alueella, ruudut 8-10/108-110, 1:I taso.
 f 98324 Kodanpohja 7, 1:I taso pohjoisesta
 f 98325 Koeoja 7/136-132, 1:I taso idästä.
 f 98326 Koeoja 7/132-126, 1:I taso idästä.
 f 98327 Koeoja 7/126-120, 1:I taso idästä.
 f 98328 Koeoja 7/120-114, 1:I taso idästä.
 f 98329 Kodanpohja 7, 1:II tason palaneet kivet.
 f 98330 Kodanpohja 7, keskiosa, 1:II taso idästä.
 f 98331 Kodanpohja 7, 1:II taso etelästä.
 f 98332 Kodanpohja 7, 1:II taso pohjoisesta.
 f 98333 Koeoja 7/114-120, 2.taso lännestä.
 f 98334 Koeoja 7/120-126, 2.taso lännestä.

- f 98336 Koeoja 7/132-136, 2.taso lännestä.
 f 98337 Työkuva kodanpohja 7:n alueelta, 2. krs:n poisto meneillään, etelästä.
 f 98338 Kodanpohja 7, taso 2:II etelästä.
 f 98339 Kodanpohja 7, keskiosa, taso 2:II lännestä.
 f 98340 Kodanpohja 7, keskiosa, taso 2:II idästä.
 f 98341 Koeoja 7/120-126, 3.taso lännestä.
 f 98342 Koeoja, ruutu 7/120, likamaalaikku, 3. taso
 f 98343 Koeoja 7/126-132, 3.taso lännestä.
 f 98344 Koeoja 7/132-136, 3.taso lännestä.
 f 98345 Koeruutu 59/131, pohjataso.
 f 98346 Koeojan laajennus 8-11/119-123, lähtötilanne
 f 98347 Kodanpohja 9. lähtötilanne.
 f 98348 Koeojan laajennus, 0. taso pohjoisesta.
 f 98349 Kodanpohja 7,3. taso idästä.
 f 98350 Kodanpohja 7, 3. taso etelästä.
 f 98351 Kodanpohja 7, pohjoisosa, 3. taso idästä.
 f 98352 Kodanpohja 7, keskiosa, 3. taso idästä.
 f 98353 Kodanpohja 7, pohjoisosa, 3. taso kaakosta.
 f 98354 Kodanpohja 7, 3. taso etelästä.
 f 98355 Kodanpohja 9, 0. taso lännestä.
 f 98356 Kodanpohja 9, 1:II idästä.
 f 98357 Kodanpohja 9, 2:I taso idästä.
 f 98358 Kodanpohja 9, itäosa, 2:I taso etelästä.
 f 98359 Kodanpohja 9, keskiosa, 2:I taso etelästä.
 f 98360 Kodanpohja 9, länsiosa, 2:I taso etelästä.
 f 98361 Kodanpohja 9, 2:II taso idästä.
 f 98362 Kodanpohja 9, taso 2:II, kiveys ruudussa 37/138.
 f 98363 Kodanpohja 7, keskiosa, 4. taso idästä.
 f 98364 Kodanpohja 7, pohjoisosa, 4. taso idästä.
 f 98365 Kodanpohja 9, taso 3:I idästä.
 f 98366 Kodanpohja 9, itäosa, taso 3:II etelästä.
 f 98367 Kodanpohja 9, taso 3, kiveys ruudussa 37/138.
 f 98368 Kodanpohja 7, 5. taso etelästä.
 f 98369 Kodanpohja 7, 5. taso, keskiosa.
 f 98370 Kodanpohja 9, itäosa, 4.taso.
 f 98371 Kodanpohja 9, länsiosa, 4. taso etelästä.
 f 98372 Kodanpohja 9, 4. taso idästä.
 f 98373 Koeojan laajennus 8-11/119-123, taso 1:II, pohjoisesta.
 f 98374 Koeojan laajennus 8-11/119-123, taso 2:I, pohjoisesta.
 f 98375 Koeojan laajennus 8-11/119-123, taso 2:II, pohjoisesta.
 f 98376 Kodanpohja 7, 5. taso idästä.
 f 98377 Kodanpohja 7, pohjoisosa, 5. taso idästä.
 f 98378 Kodanpohja 9, 5. taso idästä.
 f 98379 Yleiskuva alueelta kohti koeojaa ja kodanpohjaa 7, idästä
 f 98380 Yleiskuva alueelta etelään päin, kodanpohja 9, taustalla Iijoki.
 f 98381 Koeojan laajennus 8-11/119-123, taso 4, pohjoisesta.
 f 98382 Koekuoppa 39/120, länsiprofiili 7. taso.
 f 98383 Koekuoppa 19/119, pohjataso.
 f 98384 Koekuoppa 20/129.
 f 98385 Koekuoppa 39/120, 9 taso.
 f 98386 Koeojan laajennus, ruutu 8/121, 6. taso.
 f 98387 Koekuoppa 61/121, pohjataso.
 f 98388 Kaivausryhmä. ylä vasemmalta: Mika Sarkkinen, Sirpa Laakkonen, Anne Äqvist, Pentti Pahkala, Erkki Kokko, Esa Ahola, Mika Friman. Alarivi vasemmalta: Tarja Salmi, Juhani Turpeinen, Eila Varis ja Merja Sassi.
 f 98389 Kaivausryhmä, ks.edellä.
 f 98390 Kodanpohja 7, länsiprofiilin sortumat asuinkuopan reunoilla, idästä.
 f 98391 kodanpohja 7, länsiprofiili.

DIALUETTELO

- 30516 Yleiskuva asuinpaikalta kohti etelää. Vasemmalla keskellä kodanpohja 9, taustalla Iijoki.
- 30517 Yleiskuva kohti länttä. Keskellä koeoja, takana kodanpohja 7.
- 30518 Yleiskuva asuinpaikalta kohti luodetta, koekuoppia kaivetaan.
- 30519 Kodanpohja 7, lähtötilanne.
- 30520 Kodanpohja 7, taso 0,
- 30521 Kodanpohja 7, taso 1:I pohjoisesta.
- 30522 Palaneita kiviä kodanpohjan 7 keskellä, ruutu 7/106.
- 30523 Kodanpohja 7, palaneita kiviä alueella 9-10/108-110.
- 30524 Kodanpohja 7, eteläosa, tason 1:II palaneet kivet koillisesta.
- 30525 Työkuva, kodanpohjaa 7 kaivetaan kerrosta 1:II
- 30526 Kodanpohja 7, taso 1:II pohjoisesta
- 30527 Kodanpohja 7, taso 2 etelästä
- 30528 Kodanpohja 7, taso 3. etelästä
- 30529 Kodanpohja 7, keskiosa, 3. taso idästä.
- 30530 Kodanpohja 7, taso 5. etelästä.
- 30531 Kodanpohja 7, länsiprofiili, sortumat painanteen reunoilla, idästä.
- 30532 Kodanpohja 7, länsiprofiilia 14-12/106 idästä.
- 30533 Kodanpohja 7, länsiprofiilia 12-10/106 idästä.
- 30534 Kodanpohja 7, länsiprofiilia 10-8/106 idästä.
- 30535 Kodanpohja 7, länsiprofiilia 8-6/106 idästä.
- 30536 Kodanpohja 7, länsiprofiilia 6-4/106 idästä.
- 30537 Kodanpohja 7, länsiprofiilia 4-2/106 idästä.
- 30538 Kodanpohja 7, länsiprofiilia 2-1/106 idästä.
- 30539 Kodanpohja 7, länsiprofiili idästä.
- 30540 Koeoja 7/136-132
- 30541 Koeoja 7/132-126, 1. taso idästä.
- 30542 Koeoja 7/126-120, 1. taso idästä.
- 30543 Koeoja 7/120-114, 1. taso idästä.
- 30544 Koeoja, 3. taso, likamaalaikku ruudussa 7/120.
- 30545 Koeojan laajennus 8-11/119-123, 0. taso pohjoisesta.
- 30546 Koeojan laajennus 8-11/119-123, 2:II taso pohjoisesta.
- 30547 Koeojan laajennus 8-11/119-123, 4. taso pohjoisesta.
- 30548 Kodanpohja 9, lähtötilanne lännestä.
- 30549 Kodanpohja 9, taso 1:I lännestä.
- 30550 Kodanpohja 9, taso 1:II lännestä.
- 30551 Kodanpohja 9, liuskekärki in situ, kerros 2:I.
- 30552 Kodanpohja 9, taso 2:II idästä.
- 30553 Kodanpohja 9, taso 3:I idästä.
- 30554 Kodanpohja 9, liesikiveys?, ruutu 37/138, taso 3:II.
- 30555 Kodanpohja 9, taso 4 idästä.
- 30556 Kodanpohja 9, taso 5 idästä.
- 30557 Koeruutu 49/130, eteläprofiili.
- 30558 Työkuva.
- 30559 Työkuva.
- 30560 Työkuva.
- 30561 Työkuva.
- 30562 Loppuruokailukuva/ Anne Åqvist.
- 30563 Kaivausryhmä. Ylä vasemmalta: Mika Sarkkinen, Sirpa Laakkonen, Anne Åqvist, Pentti Pahkala, Erkki Kokko, Esa Ahola, Mika Friman. Alarivi vasemmalta: Tarja Salmi, Juhani Turpeinen, Eila Varis ja Merja Sassi.

YLI-II KUUSELANKANGAS 1994

Yleiskuva lounaaseen. Taustalla Iijoki, vasemmalla keskellä kodanpohja n:o 9. f 98380

Yleiskuva länteen. Keskellä koeja 7 ja sen laajennus, niiden takana kodanpohja n:o 7. f 98379

YLI-II KUUSELANKANGAS 1994

Kodanpohja 7, 0. taso etelästä.

f 98313

Kodanpohja 7, 1:I taso pohjoisesta.

f 98324

YLI-II KUUSELANKANGAS 1994

Kodanpohja 7. 1:II taso pohjoisesta. f 98332

Kodanpohja 7. 1:II taso. Kiveys ruuduissa 9/108,
9/107. f 98329

YLI-II KUUSELANKANGAS 1994

Kodanpohja 7. 1:II taso etelästä.

f 98331

Kodanpohja 7. 2. taso etelästä.

f 98338

YLI-II KUUSELANKANGAS 1994

Kodanpohja 7. 3. taso etelästä.

f 98350

Kodanpohja 7. 5. taso etelästä.

f 98368

YLI-II KUUSELANKANGAS 1994

Kodanpohja 7. Länsiprofiili, sortumat vallien kohdilla.
f 98390

Työkuva kodanpohja 7:ltä.
f 98337

YLI-II KUUSELANKANGAS 1994

Kodanpohja 9, lähtötilanne.

f 98347

Kodanpohja 9, 1. taso idästä.

f 98356

YLI-II KUUSELANKANGAS 1994

Kodanpohja 9, 2:I taso idästä.

f 98357

Kodanpohja 9, 2:II taso idästä. Liesikiveys kaakkos-
kulmassa, ruutu 37/138.

f 98361

YLI-II KUUSELANKANGAS 1994

Kodanpohja 9, 3:I taso idästä.

f 98365

Kodanpohja 9, 5. taso idästä.

f 98378

Työkuva koejalta.

f 98315

Koeojan laajennus 8-11 / 119-123. 2:II taso. f 98375

kuv. M. Friman

YLI-II KUUSELANKANGAS 1994

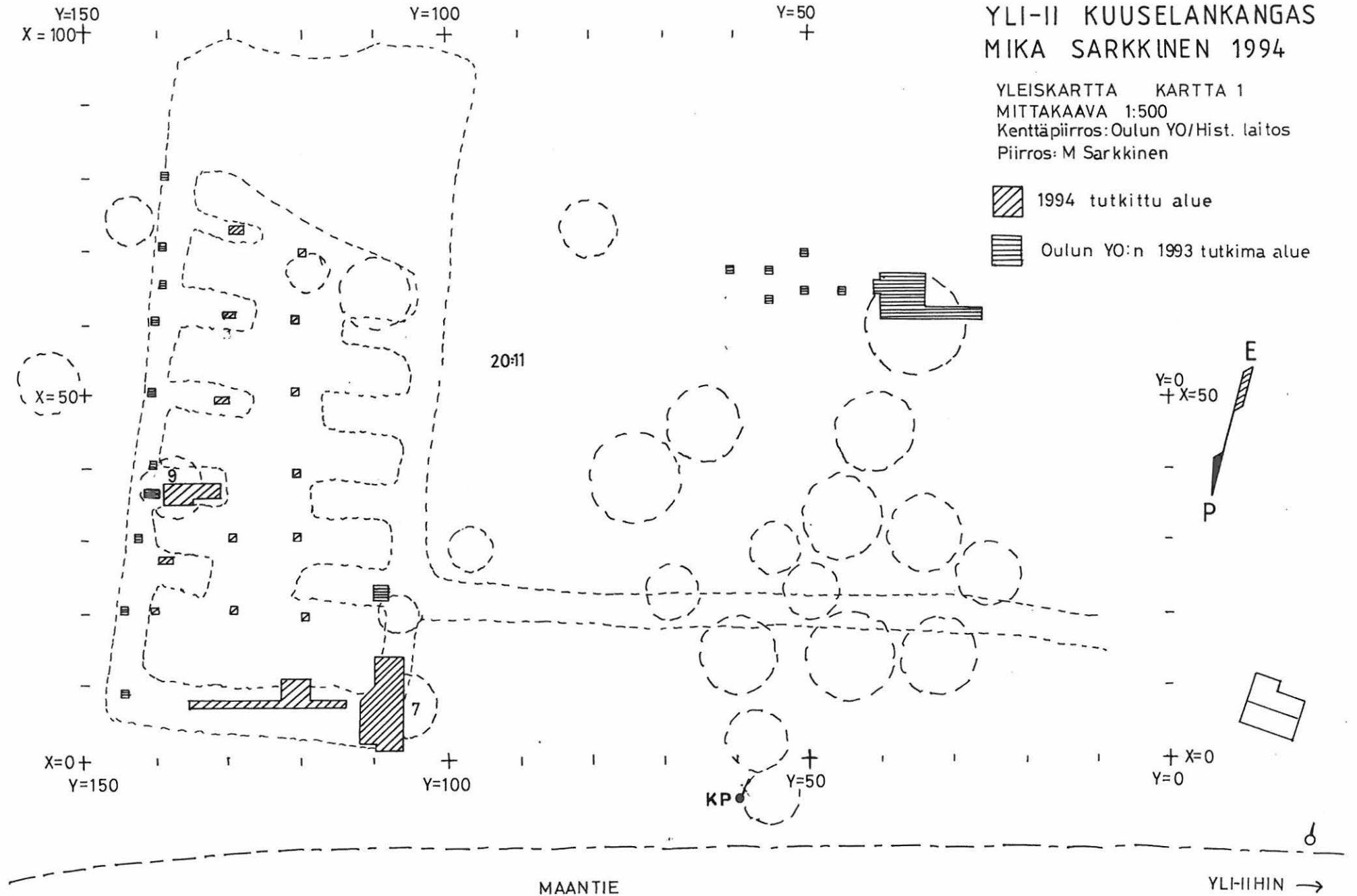
Ryhmäkuva. Ylärivissä vasemmalta: Mika Sarkkinen, Sirpa Laakkonen, Anne Åqvist, Pentti Pahkala, Erkki Kokko, Esa Ahola, Mika Friman. Alarivissä vasemmalta: Tarja Salmi, Juhani Turpeinen, Eila Varis, Sirpa Alho ja Merja Sassi. f 98388

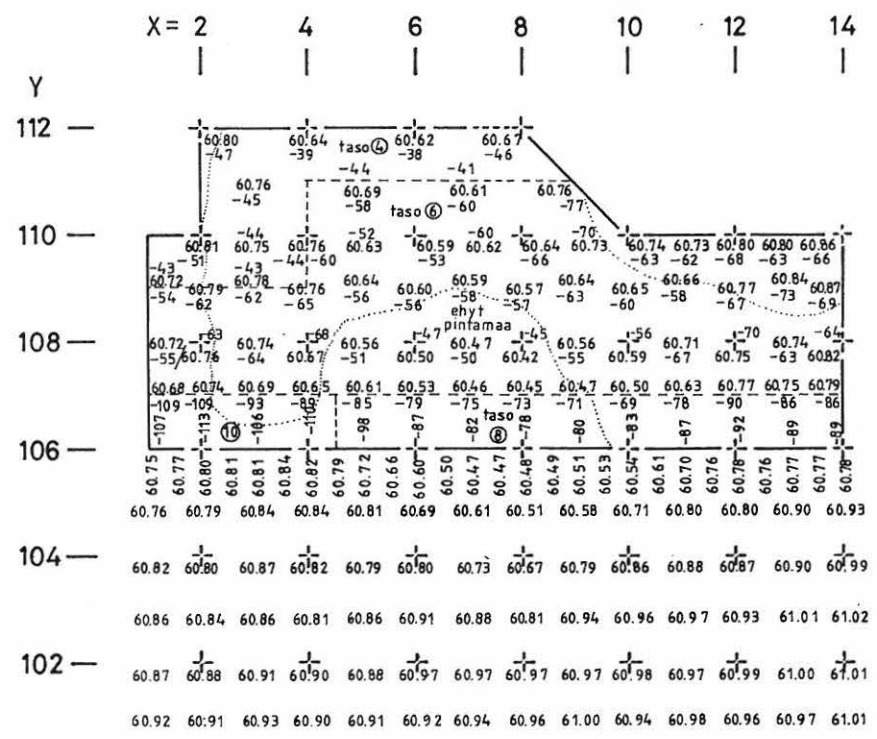

YLI-II KUUSELANKANGAS MIKA SARKKINEN 1994

YLEISKARTTA KARTTA 1
MITTAKAAVA 1:500
Kenttäpiirros: Oulun YO/Hist. laitos
Piirros: M Sarkkinen

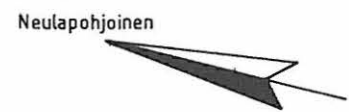
- 1994 tutkittu alue
- Oulun YO:n 1993 tutkima alue

YLI-II KUUSELANKANGAS
MIKA SARKKINEN 1994

Kodanpohja 7
Pinta- ja pohjavaaituskartta. Kartta 2
mk 1:100 0 1 2 3 4 5 m
kp 1 60.78 m m.p.y.
piirt. Juhani Turpeinen

YLI-II KUUSELANKANGAS MIKA SARKKINEN 1994

Kodanpohja 7. Kartta 3

Ruudut 2-12 / 106-110

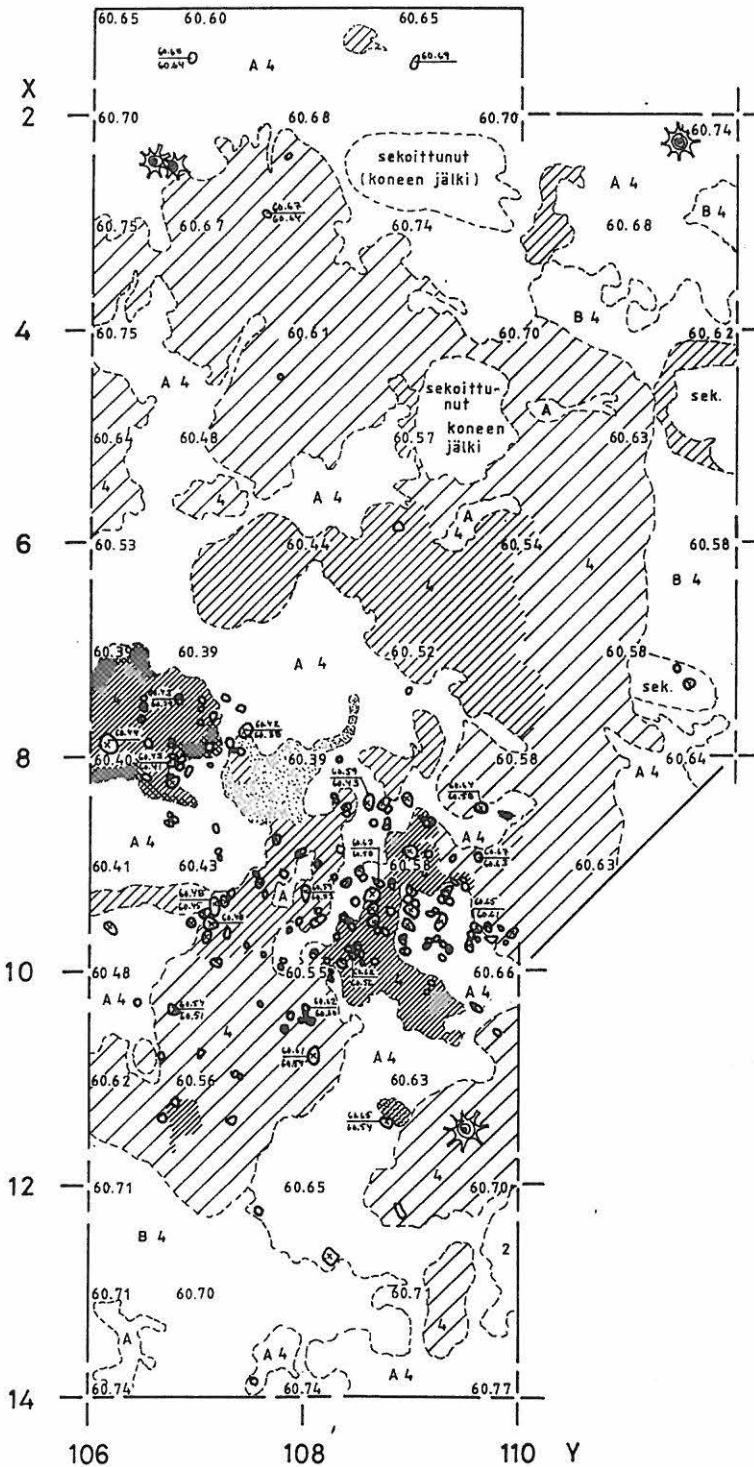
Taso 1:1

mk 1:50

kp 1 60.78 m mpy

Piirt. J. Turpeinen

- A huuhtoutunut
- B rikastunut
- 2 multa
- 4 hiekka
- sek työkoneen sekoittama
- punaiseksi palanut
- tumma likamaa
- likamaa
- vaalea likamaa
- nokimaa
- + palanut kivi
- ☀ kanto

Neulapohjoinen

YLI-II KUUSELANKANGAS MIKA SARKKINEN 1994

Kodanpohja 7. Kartta 4

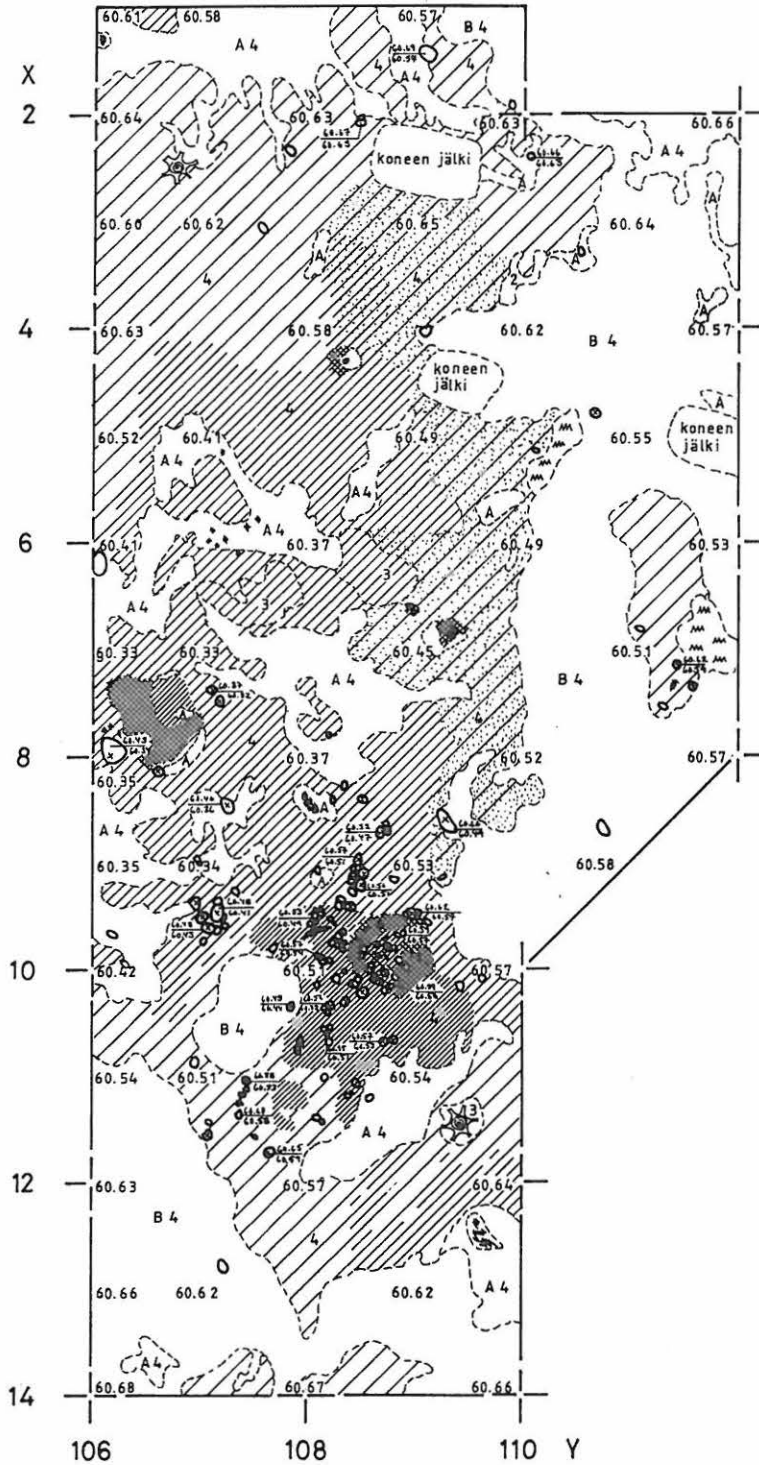
Ruudut 2-12 / 106-110

Taso 1:II

mk 1:50

kp 1 60.78 m mpy

Piirt. J. Turpeinen

0 1 2 3 m

- A huuhtoutunut
- B rikastunut
- 2 multa
- 3 sora
- 4 hiekka
- punaiseksi palanut
- tumma likamaa
- likamaa
- vaalea likamaa
- nokimaa
- hiili
- ruoste
- palanut kivi
- kanto

Neulapohjoinen

YLI-II KUUSELANKANGAS MIKA SARKKINEN 1994

Kodanpohja 7. Kartta 5

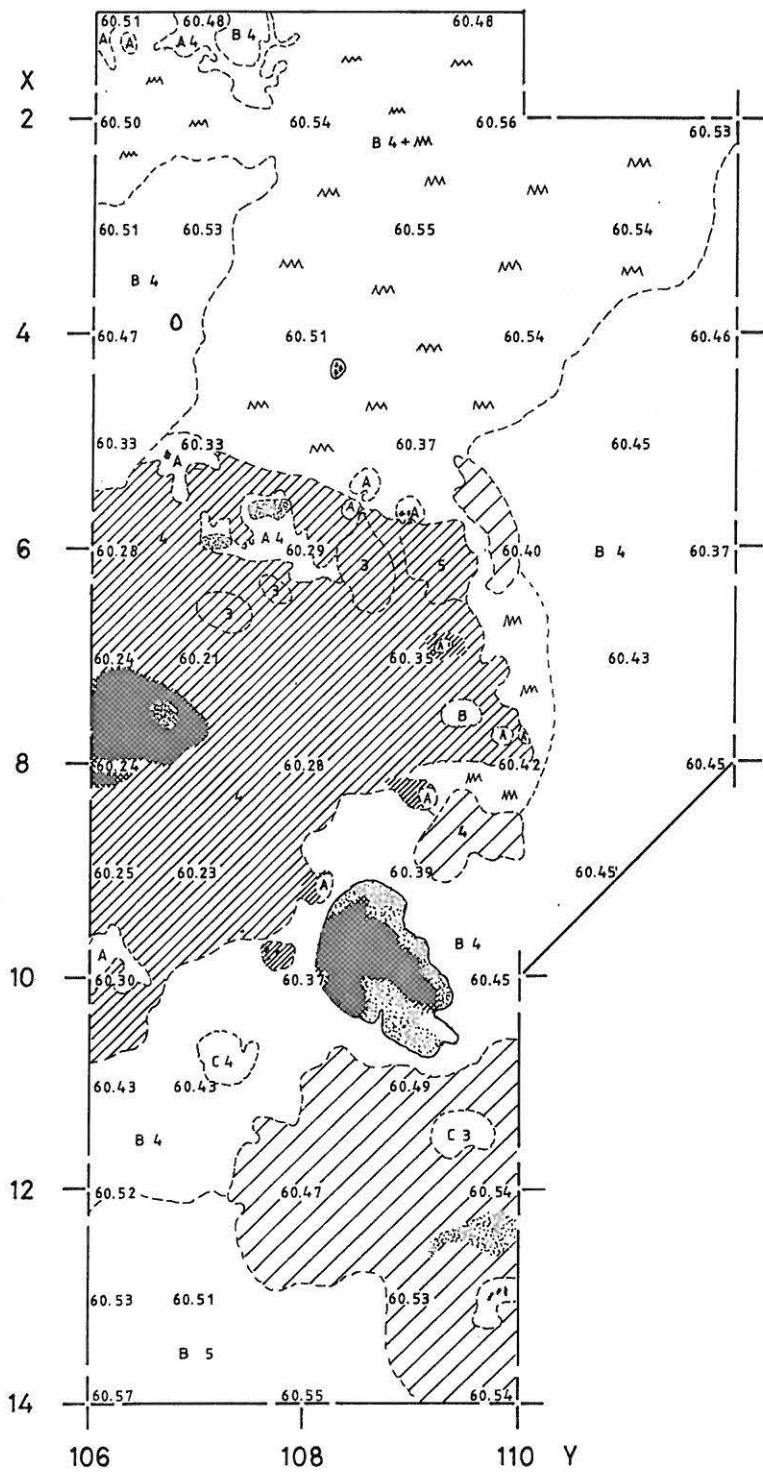
Ruudut 2-12 / 106-110

Taso 2

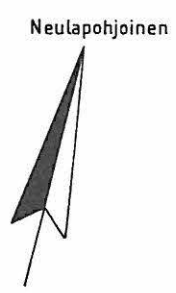
mk 1:50

kp 1 60.78 m mpy

Piirt. J. Turpeinen

- A huuhtoutunut
- B rikastunut
- C pohjamaa
- 3 sora
- 4 hiekka
- 5 karkea hiekka
- punaiseksi palanut
- tumma likamaa
- likamaa
- vaalea likamaa
- nokimaa
- hiili
- M ruoste

YLI-II KUUSELANKANGAS MIKA SARKKINEN 1994

Kodanpohja 7. Kartta 6

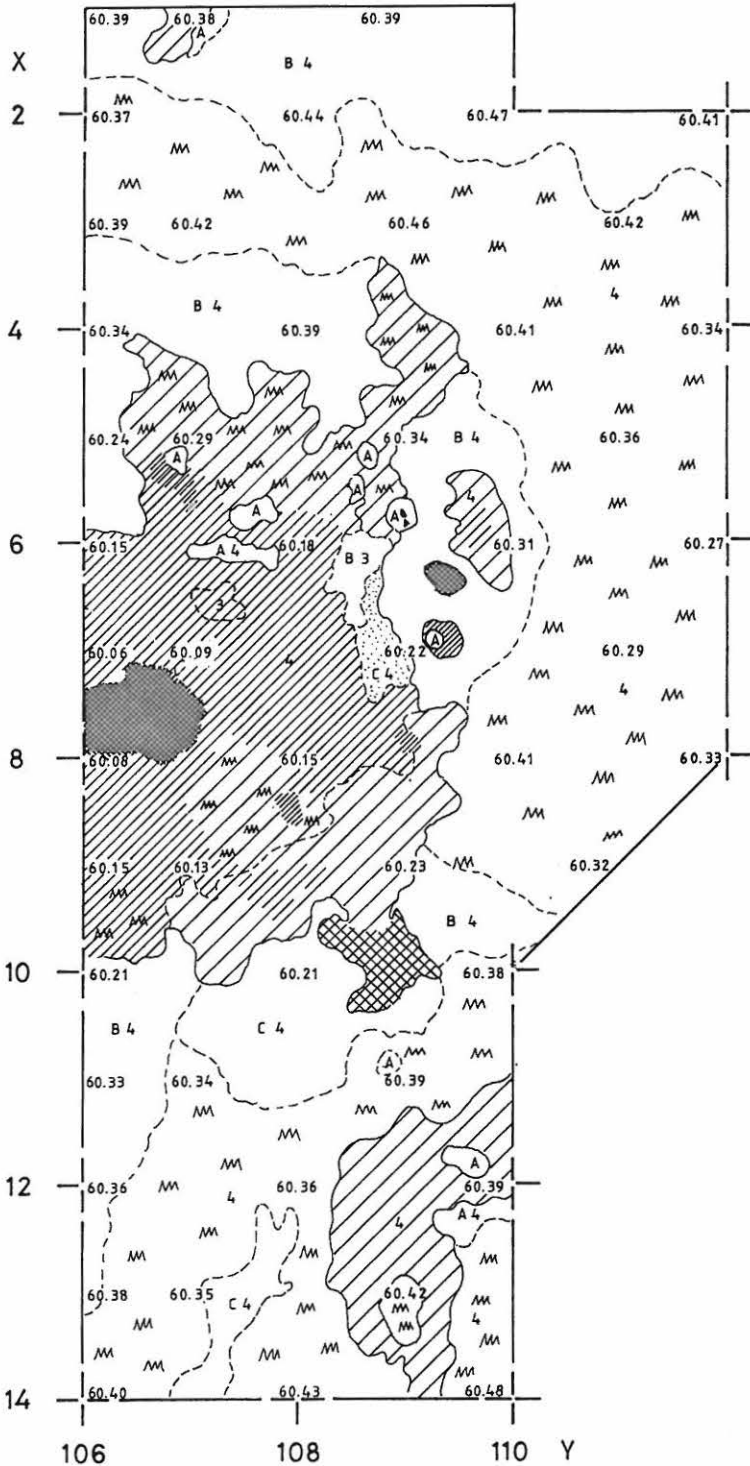
Ruudut 2-12 / 106-110

Taso 3

mk 1:50 3 m

kp 1 60.78 m mpy

Piirt. J. Turpeinen

- A huuhtoutunut
- B rikastunut
- C pohjamaa
- 3 sora
- 4 hiekka
- punaiseksi palanut
- tumma likamaa
- likamaa
- vaalea likamaa
- nokimaa
- hiili
- M ruoste

Neulapohjoinen

YLI-II KUUSELANKANGAS MIKA SARKKINEN 1994

Kodanpohja 7. Kartta 7

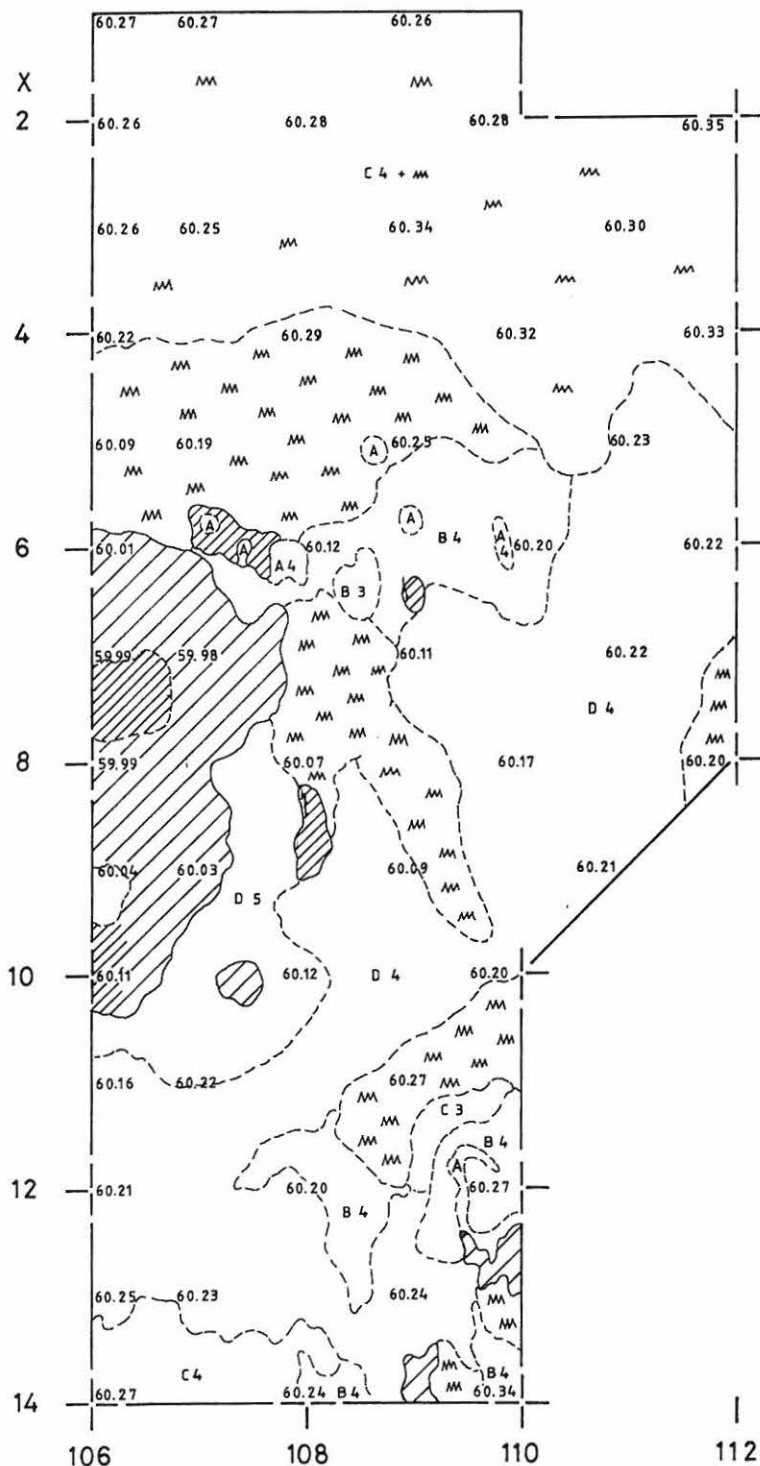
Ruudut 2-12 / 106-110

Taso 4

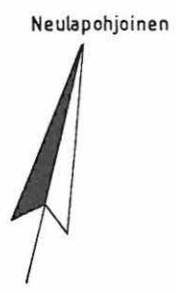
mk 1:50

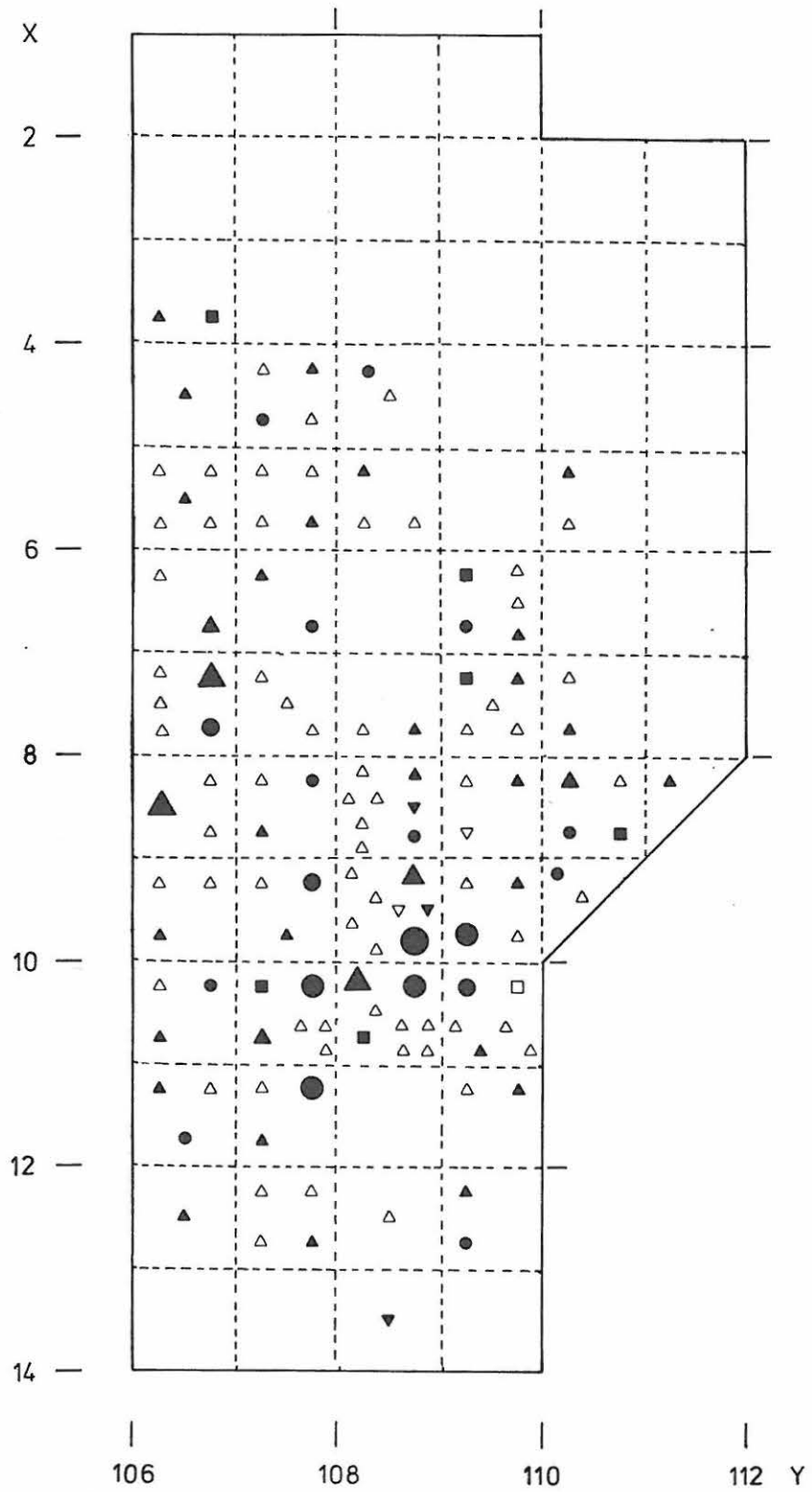
kp 1 60.78 m mpy

Piirt. J. Turpeinen

- A huuhtoutunut
- B rikastunut
- C vaaleanruskea pohjamaa
- D harmahtava pohjamaa
- 3 sora
- 4 hiekkä
- 5 karkea hiekkä
- likamaa
- vaalea likamaa
- m ruoste

YLI-II KUUSELANKANGAS MIKA SARKKINEN 1994

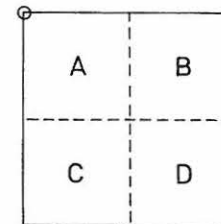
Kodanpohja 7. Kartta 8

Löytökartta

mk 1:50

J. Turpeinen

- kivilajiesine
- kivilaji-iskos
- △ kvartsiesine
- ▲ kvartsi-iskoksia <10 kpl
- ▲ kvartsi-iskoksia 11-20 kpl
- ▲ kvartsi-iskoksia 21-30 kpl
- ▲ kvartsi-iskoksia >30 kpl
- ▽ kvartsiittiesine
- ▽ kvartsiitti iskoksia
- palanutta luuta <5 g
- palanutta luuta 5-10 g
- palanutta luuta 11-15 g
- palanutta luuta >15 g

Ruudun jako neljään osaan kuvitteellisen karttapohjoisen mukaan.

YLI-II KUUSELANKANGAS MIKA SARKKINEN 1994

Kodanpohja 7. Kartta 9

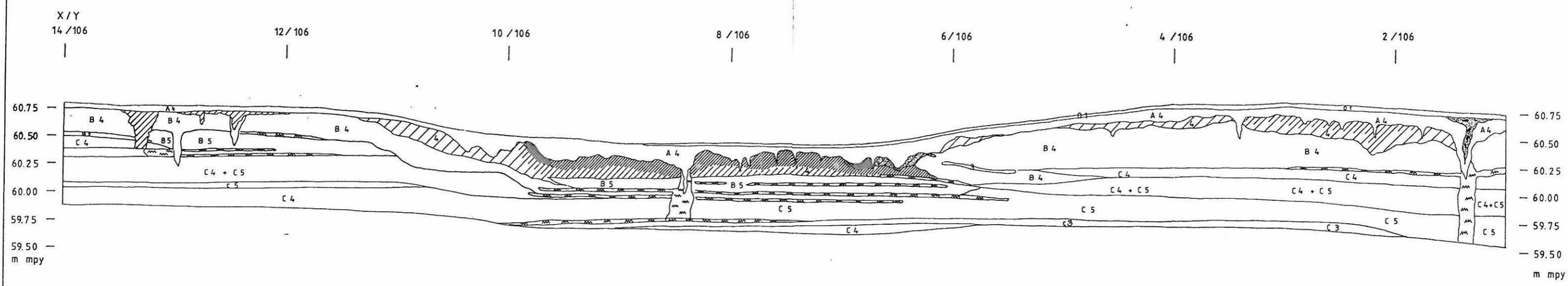
Poikkileikkaus idästä

mk 1:25

kp 1 60.78 m mpy

piirt. J. Turpeinen

- O humus
- A huuhtoutunut
- B rikastunut
- C pohjamaa
- 1 turve
- 3 sora
- 4 hiekka
- 5 karkea hiekka
- C4+C5 kerroksittain ohutta ja karkeaa hiekkaa
- punaiseksi palanut
- tumma likamaa
- likamaa
- vaalea likamaa
- hiili
- nokimaa
- M ruoste

YLI-II KUUSELANKANGAS MIKA SARKKINEN 1994

Kodanpohja 9. Kartta 10

Ruudut 32-34 / 131-137

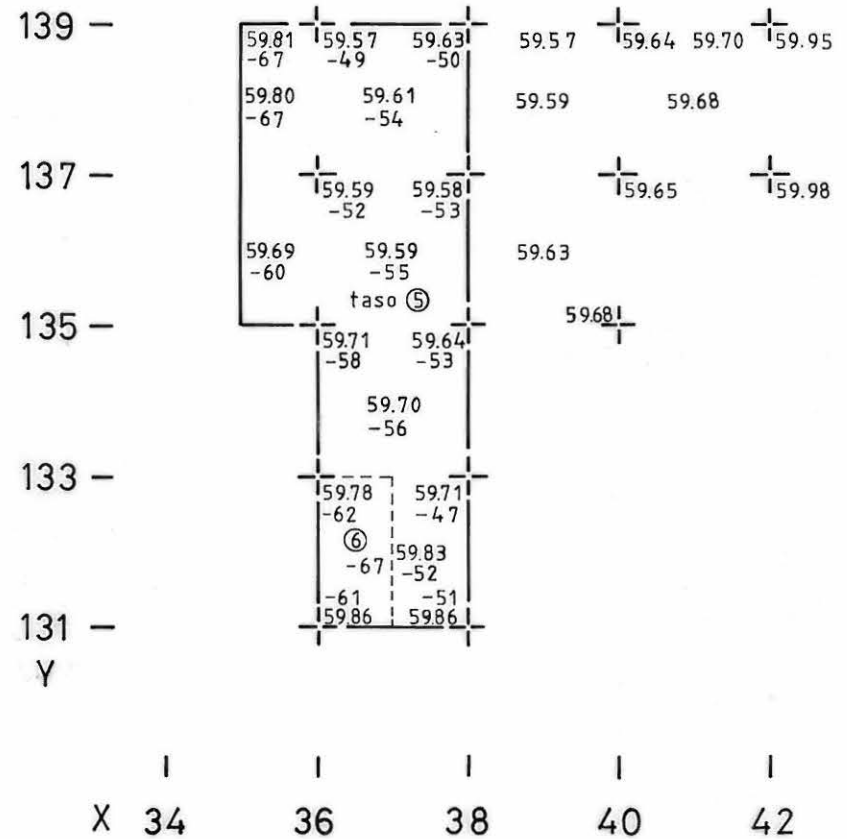
Pinta- ja pohjavaaituskartta

mk 1:100 5 m

kp 2 60,39 m m.p.y.

Piirt. J. Turpeinen

Neulapohjoinen

YLI-II KUUSELANKANGAS
MIKA SARKKINEN 1994

Kodanpohja 9. Kartta 11

Ruudut 34-36 / 131-137

Taso 1

mk 1:50 3 m

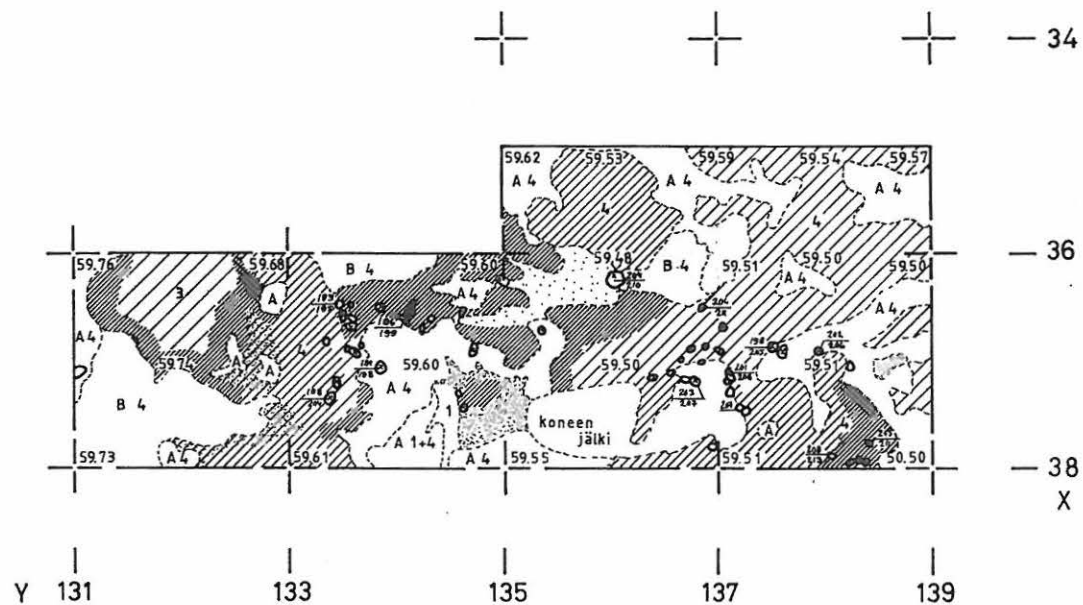
kp 2 60.39 m mpy.

Piirt. J. Turpeinen

Neulapohjoinen

- A huuhtoutunut
- B rikastunut
- C puhdas pohjamaa
- 1 turve
- 3 sora
- 4 hiekka
- punaiseksi palanut
- tumma punertava likamaa
- likamaa
- vaalea likamaa
- nokimaa

YLI-II KUUSELANKANGAS MIKA SARKKINEN 1994

Kodanpohja 9. Kartta 12

Ruudut 34-36 / 131-137

Taso 2

mk 1:50 3 m

kp 2 60.39 m m.p.y.

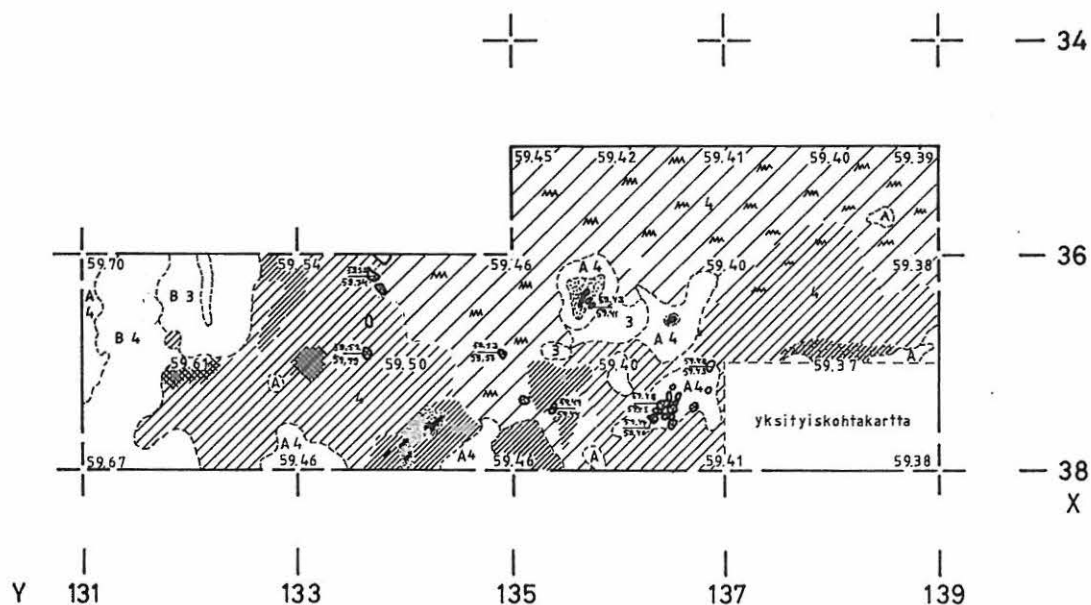
Kenttäpiirros M. Friman

Puhtaaksi piirt. J. Turpeinen

Neulapohjoinen

- A huuhtoutunut
- B rikastunut
- 3 sora
- 4 hiekka
- punaiseksi palanut
- tumma punertava likamaa
- likamaa
- vaalea likamaa
- nokimaa
- hiili
- ruoste
- X palanut kivi

51

YLI-II KUUSELANKANGAS MIKA SARKKINEN 1994

Kodanpohja 9. Kartta 13

Ruutu 37./137

Taso 2

mk 1:10 0 10 20 30 40 50 cm

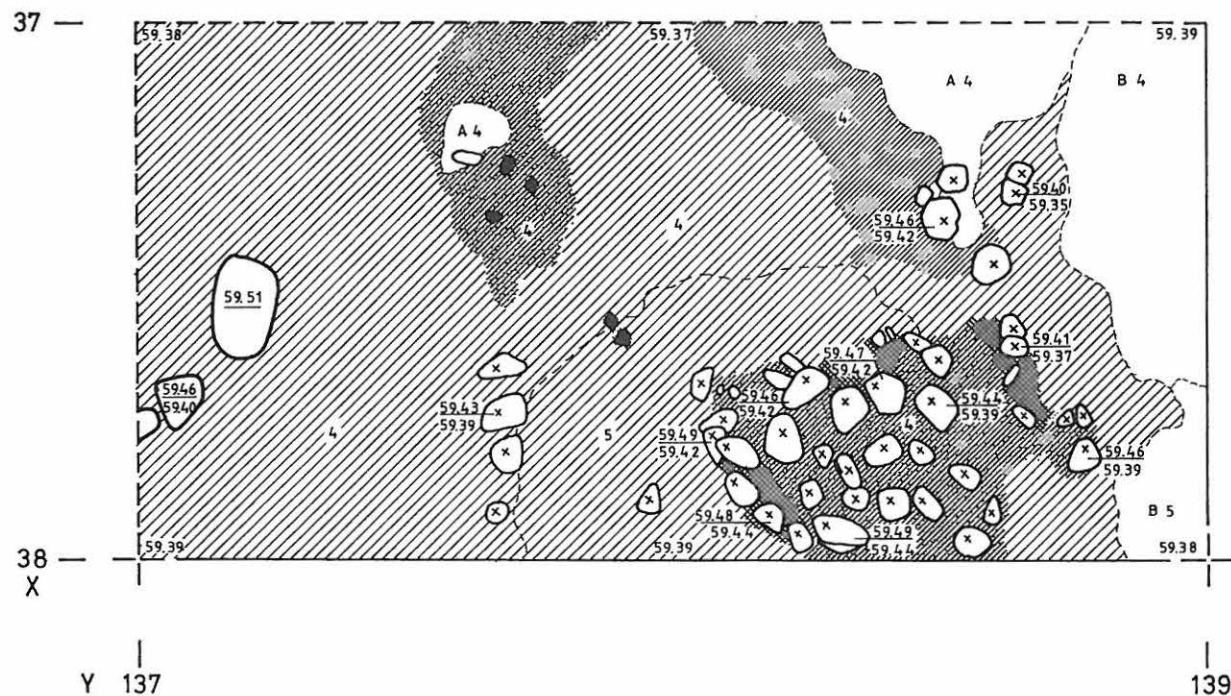
kp 2 60.39 m m.p.y.

Piirt. J. Turpeinen

Neulapohjoinen

- A huuhtoutunut
- B rikastunut
- 4 hiekka
- 5 karkea hiekka
- punaiseksi palanut
- tumma punertava likamaa
- likamaa
- nokimaa
- hiili
- palanut kivi

46

YLI-II KUUSELANKANGAS MIKA SARKKINEN 1994

Kodanpohja 9. Kartta 14

Ruudut 34-36 / 131-137

Taso 3

mk 1:50 3 m

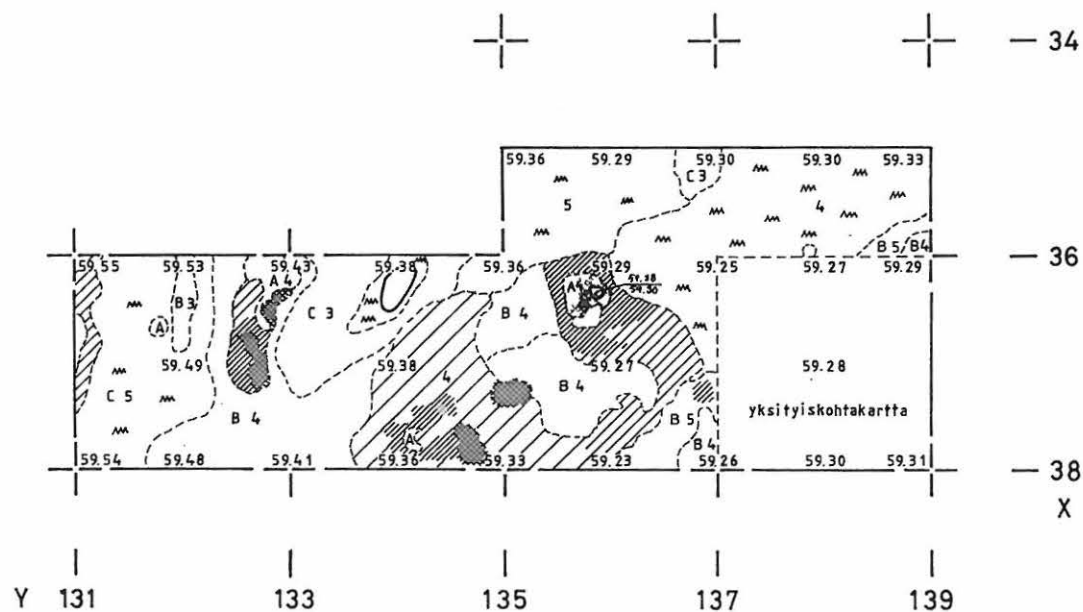
kp 2 60.39 m m.py.

Piirt. J. Turpeinen

Neutapohjoinen

- A huuhtoutunut
- B rikastunut
- C pohjamaa
- 3 sora
- 4 hiekka
- 5 karkea hiekka
- punaiseksi palanut
- tumma punertava likamaa
- likamaa
- vaalea likamaa
- ruoste
- palanut kivi

YLI-II KUUSELANKANGAS
MIKA SARKKINEN 1994

Kodanpohja 9 liesikiveys. Kartta 15
Ruutu 36/137

Taso 3

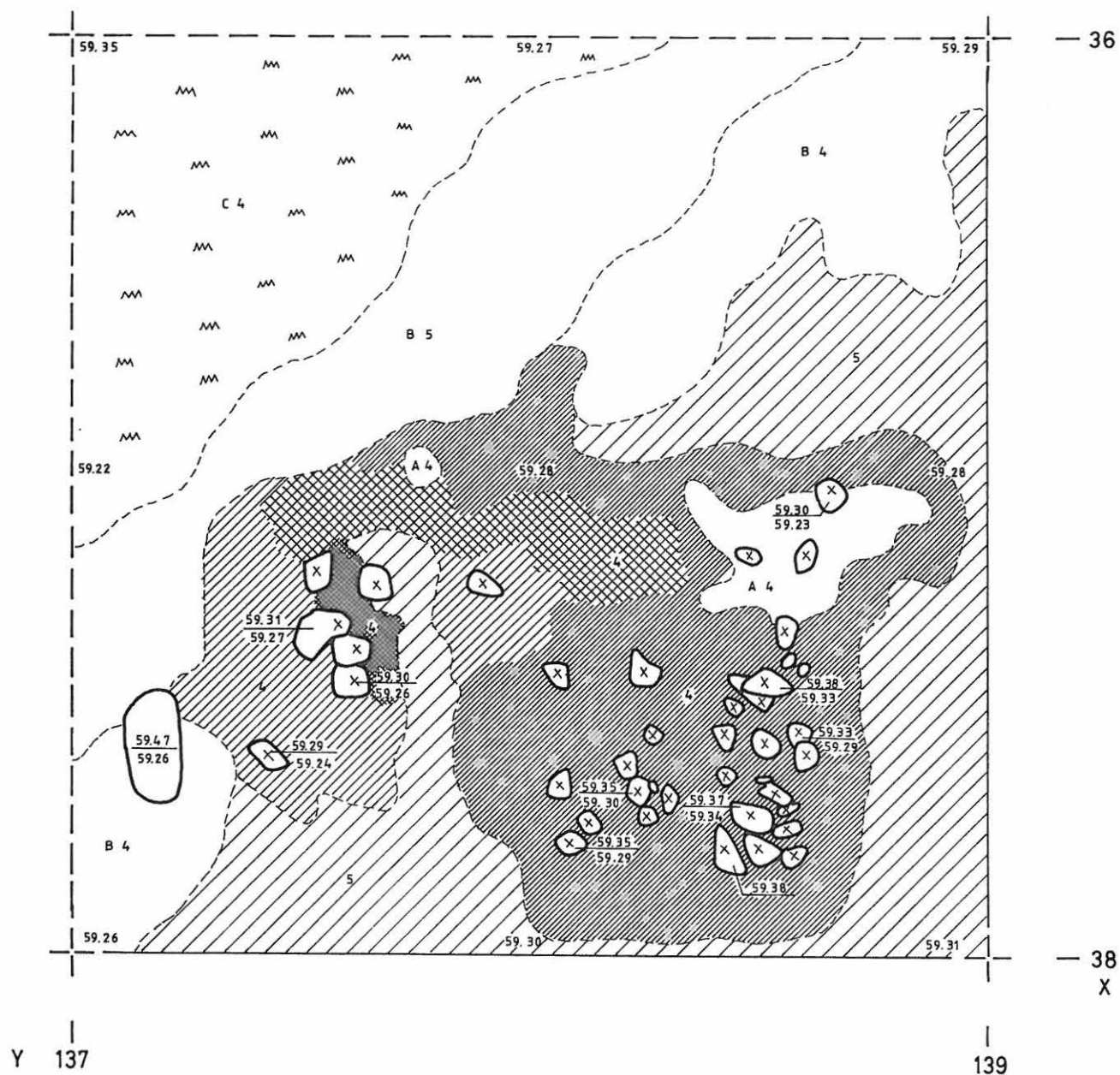
mk 1:10 0 10 20 30 40 50 cm

kp 2 60.39 m mpy

Piirt. J. Turpeinen

- A huuhtoutunut
- B rikastunut
- C pohjamaa
- 3 sora
- 4 hiekka
- 5 karkea hiekka
- punaiseksi palanut
- tumma punertava likamaa
- likamaa
- vaalea likamaa
- M ruoste
- X palanut kivi

Neulapohjoinen

YLI-II KUUSELANKANGAS

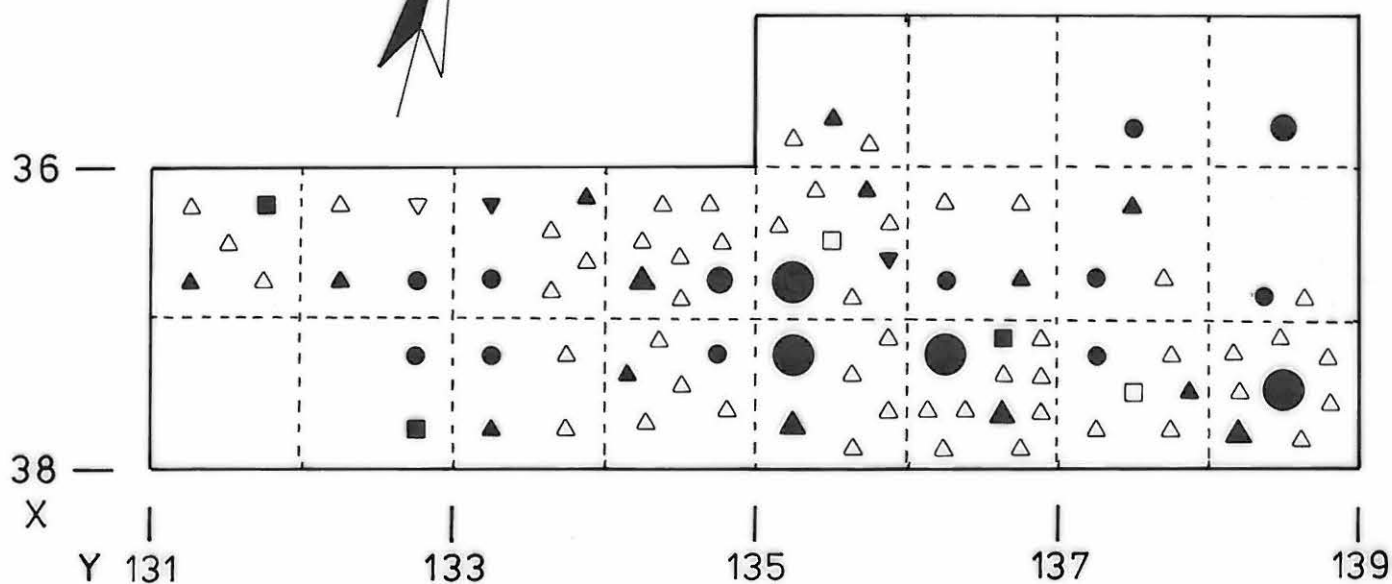
M. SARKKINEN 1994

Kodanpohja 9. Kartta 17

Löytökartta 1:50

J. Turpeinen

- kivilajiesine
- kivilaji-iskos
- △ kvartsiesine
- ▲ kvartsi-iskoksia < 10 kpl
- ▲ kvartsi-iskoksia 10 - 20 kpl
- ▽ kvartsiittiesine
- ▼ kvartsiitti-iskoksia
- palanutta luuta < 5 g
- palanutta luuta 5 - 10 g
- palanutta luuta 11 - 15 g
- palanutta luuta > 15 g

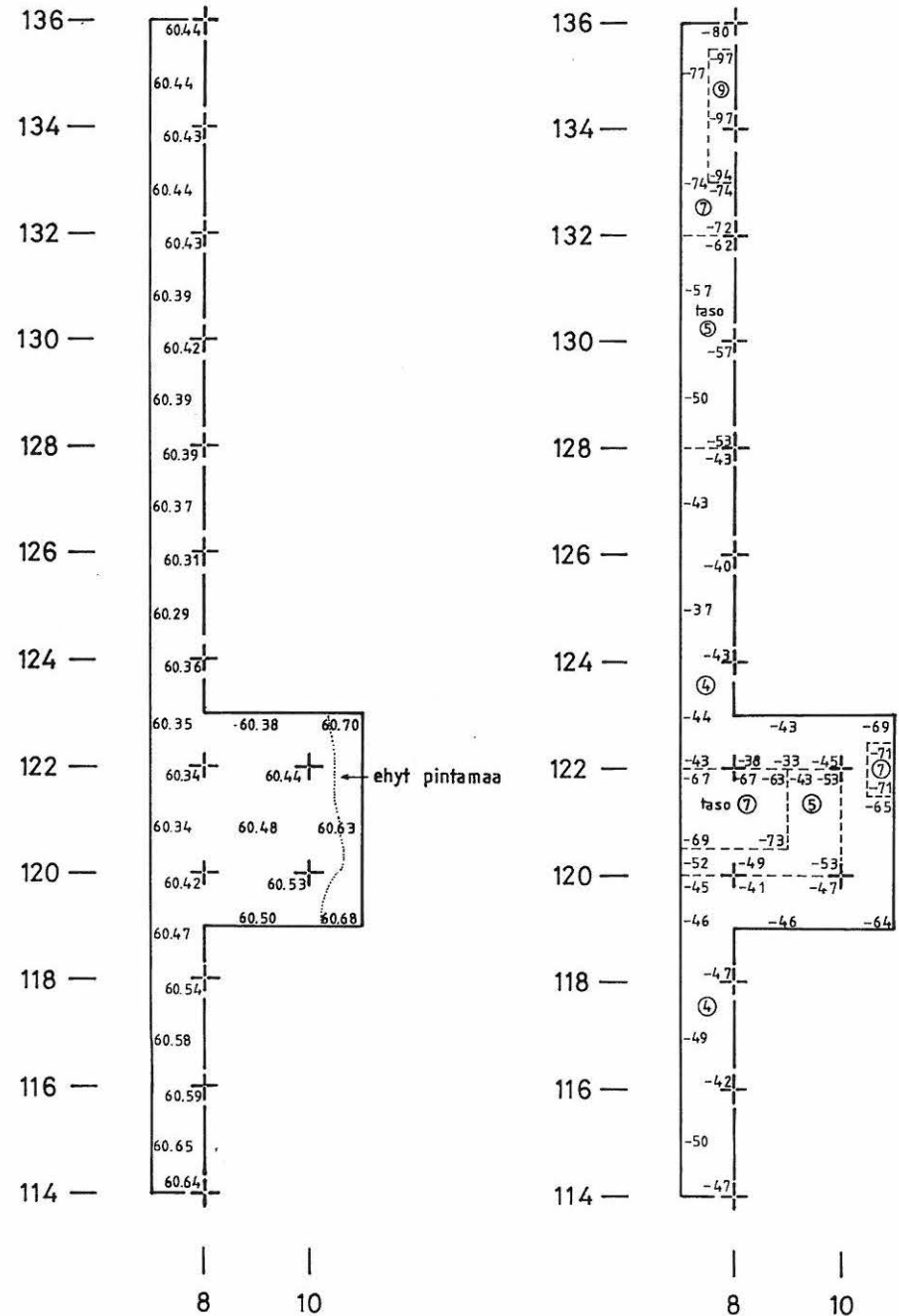
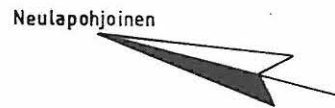

YLI-II KUUSELANKANGAS MIKA SARKKINEN 1994

Koeoja 7/114-134 + laajennusalue
Pinta - ja pohjavaaituskartta. Kartta 19
mk 1:100 5 m
kp 1 60.78 m m.p.y.
piirt. J. Turpeinen

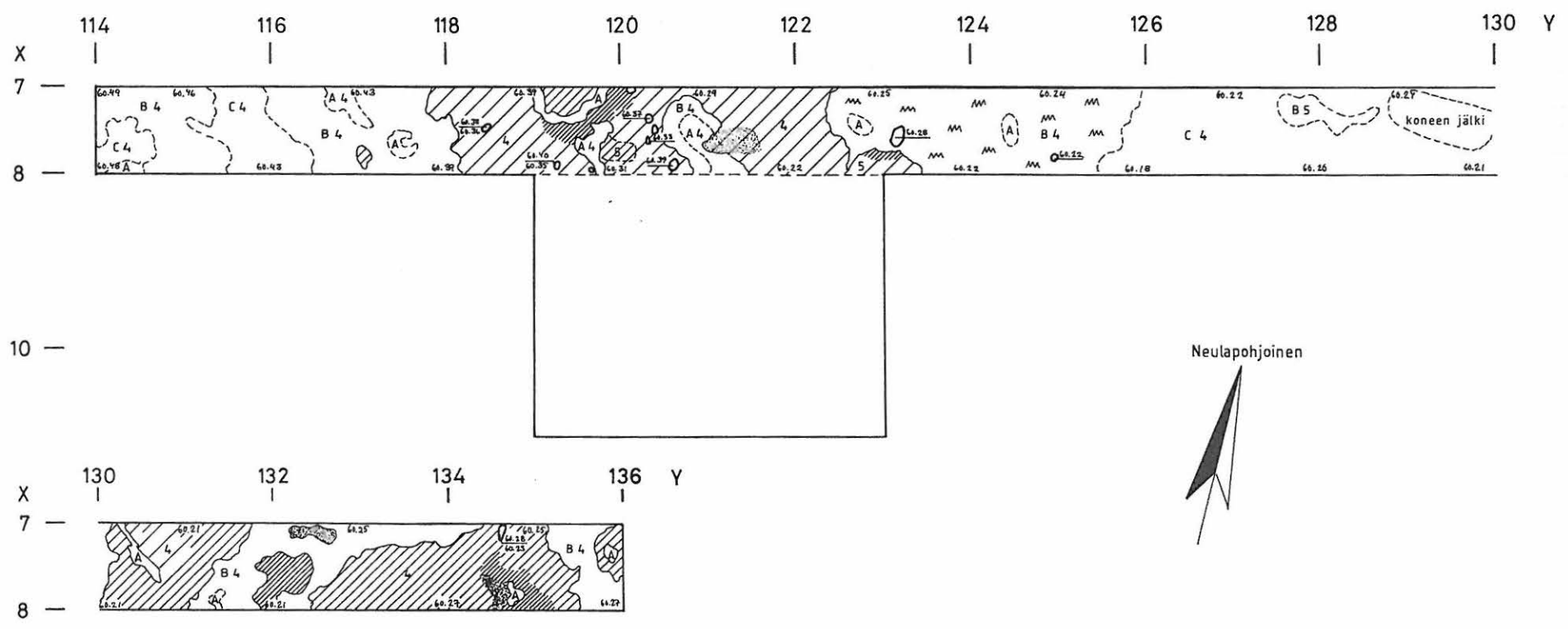

52

YLI-II KUUSELANKANGAS MIKA SARKKINEN 1994

Koeoja 7/114-134 + laajennus
Taso 1
mk 1:50
kp 1 60.78 m mpy, Kartta 20
Piirt. J. Turpeinen

A	huuhtoutunut		nokimaa
B	rikastunut		hiili
C	pohjamaa		ruoste
4	hiekk		
5	karkea hiekk		
	tumma likamaa		
	likamaa		
	vaalea likamaa		

YLI-II KUUSELANKANGAS

MIKA SARKKINEN 1994

Koeojan laajennus ruudut 8-10 / 120-122

Taso 4

mk 1:50

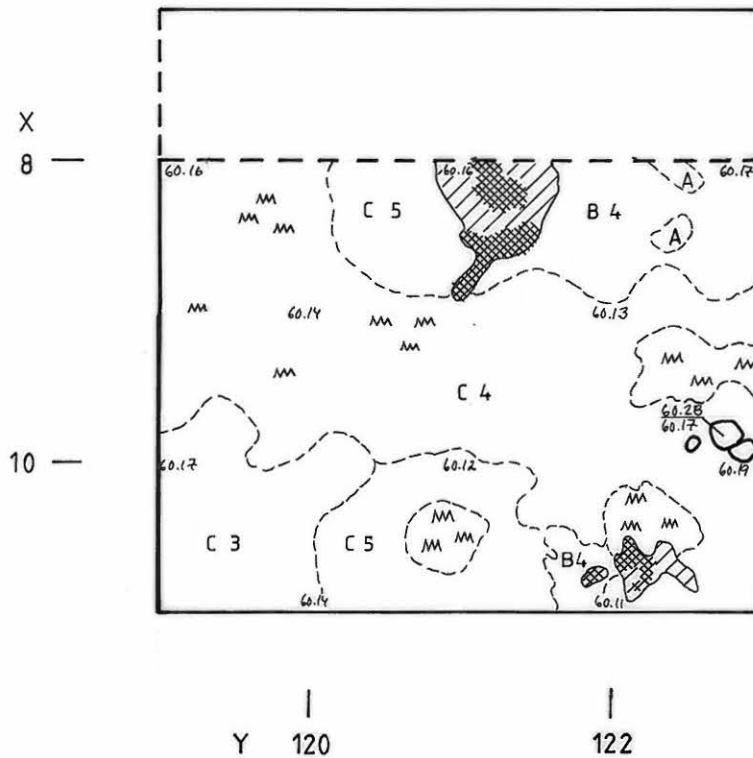

kp 2 60.78 m mpy. Kartta 23

Piirt. J. Turpeinen

A	huuhtoutunut		punaiseksi palanut
B	rikastunut		likamaa
C	pohjamaa	M	ruoste
3	sora		
4	hiekkä		
5	karkea hiekkä		

Neulapohjoinen

YLI-II KUUSELANKANGAS

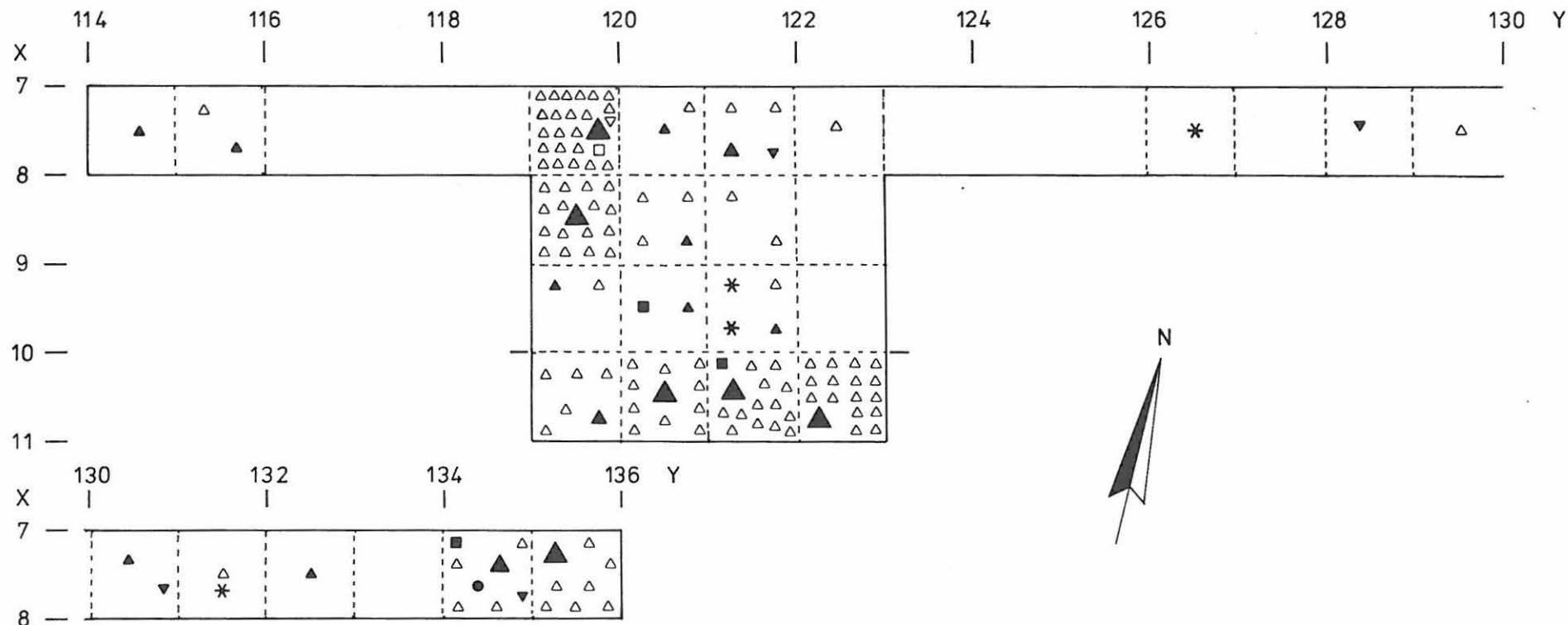
M. SARKKINEN 1994

Kooja 7/114-134

Löytökartta 1:50. Kartta 24

J. Turpeinen

- * saviastian pala
- kivilajiesine
- kivilaji-iskos
- △ kvartsiesine
- ▲ kvartsi-iskoksia < 10 kpl
- ▲ kvartsi-iskoksia 11 - 20 kpl
- ▲ kvartsi-iskoksia 21 - 30 kpl
- ▲ kvartsi-iskoksia > 30 kpl
- ▽ kvartsiittiesine
- ▼ kvartsiitti-iskos
- palanutta luuta < 5 g

YLI-II KUUSELANKANGAS

MIKA SARKKINEN 1994

Koeoja 7/114-134

Poikkileikkaus etelästä

mk 1:25 2 m

kp 1 60.78 m mpy. Kartta 25

piirt. J. Turpeinen

- A huuhtoutunut
- B rikastunut
- C pohjamaa
- 3 sora
- 4 hiekka
- 5 karkea hiekka
- likamaa
- vaalea likamaa
- nokimaa
- ruoste
- o kivi

